

Dette er en digital kopi af en bog, der har været bevaret i generationer på bibliotekshylder, før den omhyggeligt er scannet af Google som del af et projekt, der går ud på at gøre verdens bøger tilgængelige online.

Den har overlevet længe nok til, at ophavsretten er udløbet, og til at bogen er blevet offentlig ejendom. En offentligt ejet bog er en bog, der aldrig har været underlagt copyright, eller hvor de juridiske copyrightvilkår er udløbet. Om en bog er offentlig ejendom varierer fra land til land. Bøger, der er offentlig ejendom, er vores indblik i fortiden og repræsenterer en rigdom af historie, kultur og viden, der ofte er vanskelig at opdage.

Mærker, kommentarer og andre marginalnoter, der er vises i det oprindelige bind, vises i denne fil - en påmindelse om denne bogs lange rejse fra udgiver til et bibliotek og endelig til dig.

Retningslinjer for anvendelse

Google er stolte over at indgå partnerskaber med biblioteker om at digitalisere offentligt ejede materialer og gøre dem bredt tilgængelige. Offentligt ejede bøger tilhører alle og vi er blot deres vogtere. Selvom dette arbejde er kostbart, så har vi taget skridt i retning af at forhindre misbrug fra kommerciel side, herunder placering af tekniske begrænsninger på automatiserede forespørgsler for fortsat at kunne tilvejebringe denne kilde.

Vi beder dig også om følgende:

- Anvend kun disse filer til ikke-kommercielt brug
Vi designede Google Bogsøgning til enkeltpersoner, og vi beder dig om at bruge disse filer til personlige, ikke-kommercielle formål.
- Undlad at bruge automatiserede forespørgsler
Undlad at sende automatiserede søgninger af nogen som helst art til Googles system. Hvis du foretager undersøgelse af maskinoversættelse, optisk tegngenkendelse eller andre områder, hvor adgangen til store mængder tekst er nyttig, bør du kontakte os. Vi opmuntrer til anvendelse af offentligt ejede materialer til disse formål, og kan måske hjælpe.
- Bevar tilegnelse
Det Google-"vandmærke" du ser på hver fil er en vigtig måde at fortælle mennesker om dette projekt og hjælpe dem med at finde yderligere materialer ved brug af Google Bogsøgning. Lad være med at fjerne det.
- Overhold reglerne
Uanset hvad du bruger, skal du huske, at du er ansvarlig for at sikre, at det du gør er lovligt. Antag ikke, at bare fordi vi tror, at en bog er offentlig ejendom for brugere i USA, at værket også er offentlig ejendom for brugere i andre lande. Om en bog stadig er underlagt copyright varierer fra land til land, og vi kan ikke tilbyde vejledning i, om en bestemt anvendelse af en bog er tilladt. Antag ikke at en bogs tilstedeværelse i Google Bogsøgning betyder, at den kan bruges på enhver måde overalt i verden. Erstatningspligten for krænkelse af copyright kan være ganske alvorlig.

Om Google Bogsøgning

Det er Googles mission at organisere alverdens oplysninger for at gøre dem almindeligt tilgængelige og nyttige. Google Bogsøgning hjælper læsere med at opdage alverdens bøger, samtidig med at det hjælper forfattere og udgivere med at nå nye målgrupper. Du kan søge gennem hele teksten i denne bog på internettet på <http://books.google.com>

2/6

80571

XE 704 GRU
1840 80571

new

Presented to you for

Grand ... in 1971

14

300151104F

cf. Commodiani Carmen Apologeticum. 138. apud "Spicilegium
Lolesmense" p. 25. (ubi vide notam & ll. cit)

"Sicut avis Phoenix meditatur a morte renasci
Dat nobis exemplum, post funera surgere posse;

S. Clementis ad Cor. XXV. & passages cited Ed. Jacobson.

THE LAY OF THE PHOENIX

Is from a fine MS. in Exeter Cathedral, commonly known as the *Codex Exoniensis*. This MS. is unique from the nature of its contents, (as a collection of miscellaneous poems in our ancient language,) and it is further interesting as the only volume of Leofric's noble Library, which has kept its place in his Cathedral ever since the early part of the 11th century.

The Catalogue of this Library is now in the Bodleian, and in it we find, "I mycel Englisc boc be gehwylcum ðingum on leoðwisan geworht:" verbatim, "One mickle Englisc book about divers things in laywise wrought." The earliest entire edition of this remarkable book was in 1842, by Thorpe. Until then it had been noticed only by Wanley, (Catalogue of Anglo-Saxon MSS. p. 280,) by Conybeare in the "Archæologia" for 1814, and in his "Illustrations of Anglo-Saxon Poetry;" and by Pastor Grundtvig of Copenhagen, who, in 1840, published this edition of the *Phoenix*, from a copy made by himself in Exeter. It has a Preface, and a Poetical Paraphrase, both in Danish. The edition of Thorpe, 1842, and a paper in the Archæologia of 1844, containing a clever alliterational English version of the *Phoenix* by Mr. Stephens, have made this relic pretty widely known. A finer example of the old Englisc poetic diction can hardly be pointed out: it is worthy to be classed with the *Judith*, or the *Battle of Maldon*.

The Poem first describes the bright Eastern Paradise wherein the Phoenix dwells; its unclouded life of a thousand years; the pile of sweet wood whereon the bird consumes; and its fresh and gay existence when, at the end of three days, it springs from its ashes. Then follows a very apt and elegant application of the Fable to the doctrine of the Resurrection. This is not found in the Latin Poem, which is supposed to have been the model of the present work; yet the application was no original idea of our Poet: Conybeare quotes St. Ambrose, saying, "Doccat nos hæc avis exemplo resurrectionem credere:" and Mr. Stephens quotes Job xxix. 18. and Psalm ciii. 5. with the striking remark, that the words 'sand' in the former, and 'eagle' in the latter, quotation, are both rendered 'Phoenix' by the Rabbins. There is reason to think, that both the Fable and its application were great standards in the folk-lore of the Gothic tribes, and that accordingly a long succession of Bards have contributed to the richness and maturity of this fine production.

JOHN EARLE, ORIEL COLL.

Deutsche Sprach Denkmale des 12ten Jahrhdt. von Karajan
p. 105. and Erlach's Volkslieder der Deutschen. vol. i
p. 408. "Vogel Phoenix".

Henix = Englen

ET

ANGELSACHSISK KVAD

FÖRSTEGANG UDGIVET

MED

INLEDNING, FORDANSKNING OG EFTERKLANG

AF

NIK. FRED. SEV. GRUNDTVIG.

BJÖBENHAFT.

TRYKT I Fabritius de Cengnagels Bogtrykkeri.

1940.

DEN DANSKE MAJESTÆT

SKJOLDUNGERS ARVING

Kong Christian den Tjendte

FILLES

SOM

LYKKE - VARSEL

1

KRONINGS - AARET

PHENIX-BVADET.

Kongen døde under Vinters Hjerte,
Med Naturen bar vi alle Sorg,
Dyb var altid Dannekvindens Smerte,
Som i Hytten, saa paa Kongeborg,
Og paa Jorden findes ei de Helte,
Som ved Hjerte-Sorg jo maae hensmelte.

Kongen lever ved Midsommers-Tide,
Med Naturen smile vi paany,
Danske Aasyn er som Bögens blide,
Let sig klarer deres Pandesky;
Og naar Frygt ei Munden paa os binder,
Glædens Bæk i Frydesang udrinder.

Det, o Konge! er den store Sage,
Klædt paa Dansk i jævne Ord og faa,
Der sig strækker fra de gamle Dage,
Til Du staaer med **Skjoldung-Kronen** paa,
Under Lovsang fra den Danske Tunge,
Som naar alle Skovens Fugle sjunge.

*Aanden döde, som til Drot var kaaret
Over Bög og Fugl i Hedenold:
Barne-Englen, mild og bølgebaaret,
Vingebreed som Dane-Markens **Skjold**;
Magtesløs han sank i Bølge-Dale,
Aanders Död paa Jord er dog kun Dvale.*

*Aanden svæver over Kongens Isse,
Svang paa Vinger sig fra Bølgens Skiöd,
Derom bringe Tidender fuldvisse
Folkesang i Barne-Tone söd,
Barnesang med store Søndags-Syner,
Barne-Blik, som tordner ei, men lynner.*

*Skabe Liv, det kan paa Jord ei Haanden,
Sad deri end hele Verdens Magt;
Skabe Liv, det kan alene Aanden,
Men for Aanden er det gjort som sagt;
End har Lærdom Skjalden ei aftrættet,
At Livskraften er i Aandedrættet.*

*Föde Aanden Börn paa Jorderige
Kan ei Pen, ei Haand paa nogen Viis,
Men kun **Ordet**, som er **Aandens Lige**,
Deler med ham al hans Daad og Priis,
Som en Dronning deler Kongens Ære,
Skal af ham paasat Guld-Kronen bære.*

*Derfor, Konge! alle Dine Dage
I sit Rige **Aanden** herske frit!
Giv Du ham Haandfæstningen tilbage,
Som den gaves för i Riget Dit!
Falske Aander skal dog ingensinde
Danmarks Barne-Engel overvinde.*

*Og hans ægte Dronning, Modersmaalet,
Som har trællet nu trehundred Aar,
Giv den Glands, hvormed hun för har straalet,
Overstraalet Norden i sin Vaar!
Pustes bort Gravmulmet fra det Fjerne,
Brat hun tindrer da som Aftenstjerne.*

*Længe har det over Marken tonet:
Danmarks Haab er, Christian Fredrik, Du!
Og naar Danmarks Haab med Dig er kronet,
Kommers skal det trindt paa Jord ihu:
Folk og Drot, som sig paa Gud forlade,
Blunde trygt og vaagne sjæleglade.*

*Dristig er mit Haab om Danmarks Lykke,
Var i Verden mangen Dag til Spot;
Dog det blomstred selv i Dödens Skygge,
Throned mig i Barmen som en Drot,
Og mens Panden fures, Haaret graaner,
Stöder Haab i Luur, saa Frygten daaner.*

*Hvad forblommet för jeg kvad om Balder,
Brustne Grave og opstandne Folk,
Toner klart nu om en Phenix-Alder,
Aandens Nyaar som sin egen Tolk,
Da i Straaleglands sig klart forbinde
Daad og Deilighed, som Mand og Kvinde!*

*Er det Gyldenaar ei alt oprundet
I vor Folkelige Fredriks Tid,
Fik ei, grødefuldt og fuglemundet,
Det med Christian Konge-Vaaren blid;
Alle Fugle da med Himlen falde,
Sidste Gang har Aand bedaaret Skjalde.*

*Dog, hvad Engelen i Danevange
Længe ynted om og nynned paa,
För i Skok derom han Skjalde-Sange
Böd som Nattergale sammen slaae;
Det skal Tiden, naar den gör sit Bedste,
Dröfte vel men klare og stadfæste.*

*Thi det staaer med Tidens Finger skrevet:
Danmarks Engel er en sanddru Aand,
Og kun meer sandfærdig er han blevet
I den rene Sandheds Ledebaand,
Som fra Zions Bjerg til Danmarks Slette
Fandt saa myg ei nogen Folke-Vætte.*

*Danmarks Engel, som med Barne-Finger
Löfted meer end nogen Kiæmpe prud,
Slaae kun frit med sine Svanevinger,
Favne ömt vort Modersmaal, sin Brud!
Som et himmelfalden Dronning-Smykke
Skinner over Skoven Danmarks Lykke.*

*Hil Dig da, Kong Christian! med Din Krone,
Med Dit Folk og med Dit Time-Glar!
Danmarks Aand! sid herlig paa Din Throne!
Modersmaal! gör Loven mild og klar!
Folkesang! udbryd fra alle Munde!
Overstem alt Gny og Glam i Lunde!*

Fortale.

Det var i Frederik den Sjettes Kronings-Aar (1815) at Thorkelins Udgave af „Bjovulf,” begyndte et nyt Tidsrum i den Angel-Sachsiske Literatur¹), der siden stedse klarere opstaaer som en Phenix af sin Aske, og det var netop i Kronings-Dagene, jeg gav den første Prøve af min Fordanskning og lovede Geheimeraad Bülow at fuldføre den, som da ogsaa alt for tyve Aar siden er skeet²).

Det er derfor, synes mig, ganske baade i sin historiske og poetiske Orden, at det Angel-Sachsiske Digt om „Fuglen Fenix” første Gang udkommer, ogsaa i Danmark, i Christian den Ottendes Kronings-Aar, og at jeg i Kronings-Dagene holder mit literære Sölv-Bryllup med „Anguls Oldkvad” som netop ved den forrige Kroning, 25 Aar tilbage, satte mig saaledes i Fyr og Flamme, at jeg med stor poetisk Forvovenhed gav dem min Haand, uden at kiende synderlig til dem, og som jeg nu, efter Medgang og Modgang, har saa kiære, at jeg ogsaa her maa bekiende, Lykken var meget bedre end Forstanden.

At jeg nu vil holde dette Sölv-Bryllup saa offentlig som mueligt, dertil fattes jeg heller ikke Grunde, som synes mig fyldestgiörende, thi deels har jeg paadraget mig et Skin af Utroskab, jeg maa see til at klare fra mig, og deels har jeg herved den önskeligste Leilighed til at give mit Fædreneland et godt Forvarsel, som jeg naturligviis griber med Glæde.

Hvad nu først min tilsyneladende Utroskab angaaer, da underholder jeg ingenlunde Publicum dermed, fordi jeg troer, den Sammenblanding af offentlige og huslige Forhold, der for Öieblikket hörer til Dagens Orden, gavner det virkelige „Fædreneland,” men

1) De Danorum Rebus Gestis. Poema Danicum Dialecto Anglo-Saronica. Hafniæ MDCCCXV.

2) Bjovulfs Drape. Et Gothisk Heltedigt fra forrige Aartusinde. Paa danske Riim Kjöbenhavn 1820.

fordi det i alle Maader maa kaldes en offentlig Sag, og fordi den hænger paa det nærmeste sammen med den Angel-Sachsiske Literaturs nærværende Tilstand og Udsigt, som jeg tør haabe, mine Læsere vil skienke lidt af den Opmærksomhed, den i mine Öine fortjener.

Det var i Aaret 1828, da jeg, saa at sige, stod ledig paa Torvet, Kong Frederik den Sjette engang spurgde mig, hvad jeg bestilte, og jeg svarede: ingen Ting, Deres Majestæt! og jeg veed heller ikke noget at gjøre for Öieblikket, med mindre det maatte behage Majestæten at lade mig reise til England, og nærmere undersøge de Angel-Sachsiske Haandskrifter, som er af megen Vigtighed ogsaa for Oplysningen af Danmarks Oldtid, men er aldeles foragtede i deres Hjemstavn. Det Ord greb Kongen med levende Deeltagelse, og Følgen deraf blev mine Engelske Reiser 1829—31, som hidtil synes slet ikke at have givet noget Udbytte, men som jeg dog skal stræbe at vise, var ingenlunde örkesløse. Dette vilde vist nok ikke nu trængt til nyt Beviis, hvis det „Angelsachsiske Bibliothek“ hvortil jeg paa Engelsk gav en Udsigt, ei var blevet kvalt i Födselen¹⁾, men nu ligner den et höitideligt Kiærtegn til Bod for Hverdags-Kulde, som jeg langtfra at kunne beraabe mig paa, snarere har ondt ved at forsvare.

Sagen var imidlertid den, at da jeg første Gang kom til England, og udbredte mig med barbarisk Veltalenhed over den Angel-Sachsiske Literaturs Skiönhed og ulykkelige Skiæbne, da var et medlidende Smil over min slette Smag alt det Svar jeg fik, da alle Kiendere vilde vide fra første Haand, at hvad jeg löftede til Skyerne som en Ælve-Dronning, var en gammel rynket Hex, der med sine sorte Konster og med sin barbariske Tænkemaade fuldelig havde forjænt de Spark og Skiældords, hvormed Hume, Warton, og andre Gentlemen af den fineste Classiske Dannelse, havde seet sig nödt til at affærdige hendes Paatrængenhed. Det ærgrede mig naturligviis, ikke blot for Sagens men især for min egen Skyld, og jeg benyttede mig da paa det Grusomste af Vedkommendes Ubekiendtskab med hvad de fordömde, til at drille dem med den store Selv-Fornægtelse, de viiste, ved saa ganske at overlade os det ny Europas Historiske og Poetiske Dronning, med hele den verdenshistoriske Navnkundighed, vi Danske, som hendes vel svage men trofaste Riddere, vare sikke nok paa at vinde, men vilde af naturlig Beskedenhed gierne deelt med vore höibaarne og glimrende Frænder paa Anguls-Öen, der unægtelig havde nærmest Krav paa Æren. Da nu dette, ved mit andet, heel uventede Besög, begyndte at virke, opfordrede man mig halv

¹⁾ Bibliotheca Anglo-Saxonica. Prospectus. London M D C C C X X I.

i Spøg og halv i gnaven Alvor, til at bringe den Skjønhed for Dagens Lys, jeg aldrig kunde blive træt af at berømme, og forsikkrede, at mine Bestræbelser for Oplysning af den dunkle Sag ikke skulde fattes Understøttelse, og da nu selv Boghandlerne Black and Young tilbød deres Tjeneste, kunde jeg umuelig vægre mig ved at gjøre et Skridt, der godt kunde synes mislykket og dog tjene til Sagens Fremme. Saaledes udkom min Udsigt til et Angel-Sachsisk Bibliothek, hvis Udgivelse af mig vel grændsede til Umuelighederne, men som jeg vidste, behøvede kun at gjøre lidt Opsigt, for at finde Udgivere i England selv. Langt fra derfor i Udsigten at skaane den Engelske Æmfindtlighed, stræbde jeg netop med Flid at saare den saa dybt som mueligt, og sagde, blandt Andet, reent ud, „Dersom jeg var en Engelsk, istedenfor en Dansk, Digter og Historiker, da vilde jeg tiltale mit Fædreland med den „udødelige Sangers“ Ord:

Dorskere er du end Urten, som raadner
Paa Fedme-Jords-Bredden af Lethe i Mag,
Vil du dig ei röre endnu;

men skiondt jeg nu er langt fra at kunne udtrykke mig paa Engelsk med saadan Fynd, skulde jeg dog ikke beklage, at man vragede min Tjeneste, naar det kun maatte vise sig, at det ikke var Sagen, men kun mig man betragtede med Ligegyldighed.”

Det tegnede nu vel et Öieblik til, at Subskriptionen vilde blive tilstrækkelig, og jeg altsaa nödes til enten med Skam at trække mig tilbage eller prøve paa den Urimelighed at forblive i Danmark og staae i Spidsen for et saadant Værk i England, og jeg havde endnu Nok af min poetiske Forcovenhed til uden Betænkning at vælge det Sidste; men da jeg, for at lægge Haand derpaa, kom tredje Gang til England, havde min Udsigt gjort sin naturlige Virkning, saa man aabenbar betragtede og behandlede mig som en Dansk Viking, der, efter mine kiære Forfædres Exempel, vilde berige baade mig selv og Danmark med Englands Skatte, og Boghandleren var nær ved reent ud at sige, han ikke turde befatte sig mere med mig, for ikke at stemples til en Landsforræder.

Man misforstaae mig imidlertid ikke, som om jeg vilde beklage mig over mit forulykkede Tog 1831, thi jeg regner de Sommer-Maaneder, jeg da tilbragde i London og Cambridge, til de behageligste saavel som de lærerigste i mit Liv, og personlig mödte jeg al den Agtelse og Forekommenhed, jeg kunde ønske, men Sagen, Udgivelsen af de rigtige og dyrebare Levninger af den første nyeuropæiske Literatur, det var nu blevet en

Æres-Sag for England, man umælig af Føielighed mod en Fremmed kunde opgive. Da nu dette netop var, hvad jeg fra Begyndelsen havde ønsket, blev jeg ikke vanskelig at trøste, (skiøndt det var lidt nærgaaende af en vis Mand at fortælle, at Udgivelsen af et Angelsachsisk Bibliothek var hans dybe Idee, som jeg tilfældigviis havde opsnappet og vilde nu ødelægge ham ved at udføre) og jeg har derfor siddet meget taalmodig og seet paa, hvordan man udgiver den ene Deel efter den anden af Værket, jeg bebudede. Saaledes blev Cædmons Paraphras udgivet af Thorpe 1832 og Bjovulf af Kemble 1835, medens Layamons Rimkrönike længe har været under Trykken og er maaskee i dette Öieblik udkommet fra min höistærede Ven Sir Frederik Madden's Haand, ja selv Exeter-Bogen, som jeg havde nogen Grund til at betragte som et Æres-Punkt, truer Thorpe med at bringe for Lyset, uden at jeg tør beklage mig enten derover, eller selv over den Modgang, at de Engelske Angelsachsere knap synes at vide, jeg er til, eller engang at vide, hvor de Rettelser til Thorkelins Text af Bjovulf, som staae bag ved min danske Oversættelse, er kommet fra.

Saaledes tør jeg da trøste mig med, at min tilsyneladende Utroskab mod den Angelsachsiske Literatur reiste sig netop af en Kiærlighed til den, saa uegennyttig som man i vore Dage kan vente, men skjult Kiærlighed bliver sjelden skattet, og derfor agter jeg nu ved et offentligt Sölo-Bryllup at vise dens Virkelighed. Dermed troer jeg nu ogsaa Ælve-Dronningen skeer en lille Tjeneste, da hendes Engelske Riddere har en vis stödende Ruthed i deres Væsen, saa det synes, som det langt mindre er Dronningens Skiönhed, de brænde og hendes Ære de sægte for, end Udvidelsen af det hellige Romerske Rige under Keiser Lexicographus, semper Augustus, og Keiserinde Grammatica, semper livida, de har for Öie, Noget, der ligesaa lidt kan tækkes Dronningen, som hendes oprigtige Elsker. Jeg skulde derfor ønske i en Dansk Udgave af „Bjovulf,” at give mine Engelske Medbeilere et godt Exempel, og da alle Engelske Böger desuden har den Naturfeil at falde Smaafolk meget for dyre¹⁾, tør jeg troe, det i alle Maader var en Kiærligheds-Gierning, og Texten, som jeg paa det Nöieste har sammenlignet med den eneste Haandskrift i det Britiske Museum, ligger nu ogsaa færdig til Udgivelse, men Bekostningen gaaer over mine Kræfter, saa jeg for det Første maa nøies med at vise Villien med nærværende lille Pröve af den endnu utrykte Exeter-Bog.

¹⁾ Kembles „Bjovulf” uden Oversættelse og Glossar koster saaledes syv Rd., og med dem fjorten.

At denne Bog er en *Æres-Punkt* for mig, anmærkede jeg nys, og hvordan den er blevet det, skal jeg strax tage mig den Frihed at fortælle, naar jeg faaer erindret, at „*Hjovulf*“ er meer, er en *Æres-Punkt* for Danmark, ei blot fordi dette gammelnordiske *Heltedigt* for en stor Deel handler om Danmark og kom først her for *Dagens Lys*, men især fordi den Danske Udgave gjør os daglig mere Skam, uden at man vil erkiende min Fordærkning og medfølgende Rettelser for klækkelig Bod, saa det var meget ønskeligt, jeg blev istand til at besørge en Dansk Udgave af *Texten*, som jeg med hele mit Autorskab tør indestaae for, skulde paa denne Punkt redde Danmarks *Ære*.

Nu angaaende *Exeter-Bogen*, da er det en lille Foliant paa 130 Pergaments-Blade, ypperlig skrevet med store Bogstaver i det 10de eller 11te Aarhundrede, men paa sine Steder fordærvet af Fugtighed, udentviwl endeel forkvaklet ved sidste Indbinding og i det Hele indtil for nylig betragtet og behandlet med den mærkværdigste *Skiødesløshed*.

Denne Samling af *Angel-Sachsiske Smaadigte*, den Eneste i sit Slags, som man allerede sporer i *Kataloget* over *Exeter-Capitlets Böger* i det 11te Aarhundrede, laae nemlig endnu, da jeg kom til *Exeter* 1830, henslængt i en Krog af *Archivet*, og indtil 1826, da *Præsten Daniel Conybeare* udgav sin *Broders magre Excerpter* af den¹⁾, kiendte *Bogormene* den kun af de nøgne, tildeels tomme *Titler* i *Wanleys Catalog*. Da jeg ved mit første *Besög* i *England* forespurgde i det *Brittiske Museum*, om man dog ikke der havde eller vilde skaffe sig en *Afskrift* af denne ligesaa ubekiendte som mærkværdige *Bog*, smilde man fornemt ad denne min *Omhyggelighed*, men da jeg næste Aar kom igien og sagde, jeg agtede mig til *Exeter*, for med egne *Öjne* at see hvad det var, man betragtede saa haanlig, da vaagnede man med *Eet*, og skrev uopholdelig til *Kapitlet* i *Exeter*, om at laane *Museet* den *Skat* til *Afskrivning*. Da jeg desuagtet gjorde *Pillegrims-Reisen*, var jeg nær blevet betroet til at bringe *Liggendesfæet* til *London*, men det fandt man dog for roveligt, og der saae jeg da først *Exeter-Bogen* under fuld *Afskrivning* ved mit tredje *Besög*.

Jeg vil ikke her besvære *Læseren* med en *Indholds-Liste*, som de Faa, der ønske den, kan læse fuldstændig hos *Conybeare*, men kun bemærke, at af dens fuldstændige *Dele* udmærker sig især det *Sidestykke* til de *Eddiske Digte*, som under *Navn* af „*The Traveller*“ er aftrykt hos *Conybeare* og *Kemble*, og „*Fuglen Fenix*,” som findes i *Bogen* fra 56 a til 65 b, og træder her første Gang for *Lysen*. At den *Text*, jeg her leverer efter

1) *Illustrations of Anglo-Saxon Poetry*. London. 1826.

min egen Afskrift, kan modtage enkelte Berigtigelser, hvor man har Grundskriftet ved Haanden, tør jeg vel ikke trivle paa, men da min Afskrift baade er taget og sammenlignet med Flid, og har for mig kun meget faa dunkle Steder, hvor Alt hentyder paa tabte Linier, tør jeg i det Hele indestaae for dens Rigtighed, og haaber at have afdeelt Linierne med lidt bedre Takt end de Engelske Angelsachser endnu har erhvervet sig, sköndt de, ved Hjelp især af Rasks Oplysninger, unægtelig har gjort Kæmpeskridt siden Begyndelsen af dette Aarhundrede, da man i England endnu ei havde mindste Begreb om Rim-Stavene i de Angel-Sachsiske Vers.

At jeg for Resten har hele Exeter-Bogen og en god Deel mere Angelsachsisk afskrevet, for i Nödsfald at kunne med en Haandsrækning fremme Udgivelsen, og have en velgrundet Mening om, hvordan Engellænderne besörge den, det skylder jeg endnu Frederik den Sjettes höiloolige Ihukommelse og mine Landsmænd at anmærke, og henlever deres ærbödige Tjener

Helligaften för Kronings-Dagen.

N. F. S. Grundtvig.

PHENIX-MYTHEN.

Af hele Oldtidens Billed-Sprog i egenlig Forstand er neppe noget Ord blevet siddende saa fast, som „Fuglen Phenix,” der selv hos os baade i daglig Tale betyder en stor Sjeldenhed, og siges kun alt for tit ved høist ubetydelige Tings Fornylse „at reise sig af sin Aske;“ men det er ogsaa virkelig et Gaade-Ord (en Mythe) der fortjende at mindes, og maa ønskes anderledes reist af sin Aske, end det er skeet ved Latinskolens Fodmaalere, der paa deres Krybe-Krage til Parnasset (Gradus ad Parnassum) kun drev allehaande Spøgeri med „Fuglen Phenix“ som med alle de rene og urene Dyr og Fugle, de fandt Blyants-Tegninger af, især hos deres poetiske Trefoldighed: Ovid, Horats og Virgil. Efter fattig Leilighed var det imidlertid dog godt, at Ovid og hans Classiske Beundrere værdigede Fuglen Phenix et Sideblik i Forbigaaende, thi kun derved er sagtens hans Navn og Grund-Betydning frelst fra den dybe Forglemmelse, hvori ikke blot Nordens men ogsaa Östens Billedsprog giennem Middelalderen nedsank.

Först i nærværende Aarhundrede, der sagtens vil vinde Navn af „Opstandelsens fra de Døde,” er der oprundet en Nyaarstid saavel for Östens som Nordens gamle Billed-Sprog, og man har da hverken glemt at samle Alt hvad der i bekiendte Oldskrifter fandtes om Fuglen Phenix, ikke heller sparet paa Gætninger om hvad dette Sindbillede havde at betyde¹⁾, men ogsaa her turde den danske Eftersamling fylde meer i Skieppen end den Franske og Tydske Höst, deels fordi man slet ikke kiendte det Angel-Sachsiske Digt, der först nu kommer for Lyset, og især fordi det aldrig vil lykkes upoetiske Folk at forklare hvad Old-Poesien har at betyde.

Det Angel-Sachsiske Digt, der sagtens er fra det Tiende Aarhundrede, hörer vist nok ikke til Phenix-Mythens Kilder, men det gör ligesaa lidt de Latinske Vers, der nærmest stod Skjalden for Öie, eller Nogen af alle de Classiske Billinger, hvori vi mere spore end finde den ligesaa folkelige som ældgamle Forestilling om Paradiis-Fuglen, der lægger sig selv paa Baalet, men opstaaer derfor ogsaa gienfödt af sin Aske.

1) I Magister Henrichsens latinske Prøveskrift om Phenix-Mythen (De Phöniciis Fabula) fra 1825 og 27 findes nærmere Underretning herom.

Hvorvidt der nu ogsaa i Hebræernes hellige Skrift findes Spor af Fuglen Phenix, derom trættes de Lærde, og det har de godt ved, da Sporene allenfalds er faa og dunkle, og det Græske Navn naturligviis ikke findes i Ebraiskens; men at Ebræerne har havt Sagn om en Fugl, der efter tusind Aars Forløb brændte sig selv og levede saa op paany, først som en Orm, derom tillade de gamle Rabbiner os ikke at tvivle¹⁾; thi at man paastaer, de har laant det af Grækerne, det er kun Snak i Taaget, da man hverken kan vise, det var deres Vane at fortolke Skriften efter Græske Fabler, eller engang har fundet Mythen saaledes hos nogen Græker, Nogle af Rabbinerne lægge desuden til, hvad de umelig kunde lære af Grækerne, at denne Fugls bestandige Gienfødelse var dens Løn, fordi den ikke, som alle andre Fugle og Dyr i Paradiset, lod sig af Eva overtale til at smage Frugten af det forbudne Træ. De Steder i Skriften, hvor man har fundet Vidunder-Fuglens Spor, er for Resten den 103die Psalme, hvor der nævnes en Örn, hvis Ungdom fornyes, og Jobs 29de Kapitel, hvor Skjalden siger, han vil döe i sin Rede og mangfoldiggjøre sine Dage som hvad vi oversætte „Sand,” men hvad Rabbinerne sige er Under-Fuglens Navn „Kol eller Kul,” og efter denne Fortolkning, som Beda anfører, beraaber vor Angel-Sachsiske Skjald sig paa Job. Bochart siger ved denne Leilighed et sandt Ord, som man maatte ønske, alle Mythe-Fortolkere vilde lægge paa Hjerte, „heller tænke rigtig med Menigmand end fare vild med de Lærde,” men han viser desværre ikke sin Tro af sine Gierninger, thi efter selv at have sporet Folke-Troen om den sære Fugl fra Ganges til Tiberen, hænger han sig i en løs Tale hos Plinius om en Palme-Art, der saaer sig selv, og slutter deraf, at siden Grækerne benævne Fuglen og Palmen med samme Navn (Phenix), saa er Sagnet om Fuglen med de mange Navne oprundet af det Pliniske Palmefrø. Vi maac imidlertid være billige nok til at erindre, at Hoved-Grunden, hvorfor de Lærde ikke vilde taale mindste Spor af Fuglen Phenix i Skriften, og helst forvandlede ham til en Palme, var den Aandløshed, hvormed man betragtede Oldtidens Billed-Sprog, saa Spørgsmaalet syndes dem aldeles naturhistorisk at gjælde den haandgribelige Tilværelse af saadan en urimelig Fugl, og denne aandløse Betragtning af Old-Poesien var saa classisk, at baade Roms historiske og naturhistoriske Lys, baade Plinius og Tacitus, tale meget alvorlig om, hvorvidt det var den rette Fugl Phenix, Man sendte til Rom under Keiser Tiberius²⁾. Derfor var det vore Lærde en Samvittigheds-Sag, at samme Fugl ei maatte findes i Skriften, thi vel gjorde det dem lige saa ondt at finde Stænk af Overtro hos Plinius og Tacitus, som hos Job og David, men stod Fuglen i Skriften, da maatte de efter Tidens Tankegang nødvendig lade ham være til, og derfor maatte den Rabbinske Fortolkning af Stedet hos Job slaes ihjel og begraves i „Sandet,” og Örnens Gienfødelse i Psalmen kun betyde, at han skiftede Fier som andre Fugle.

Uagtet nu baade Plinius og Tacitus og deres lærde Dyrkere var aandløse

1) See Bocharths Bog om Bibel-Dyrene (Hierozoicon) 2den Deel S. 106 og 817-25.

2) Plins Naturhistoric X. 2. og Taciti Aarbøger VI. 28.

nok til selv at gjøre en urimelig Træk-Fugl af Aandens gamle Sindbillede, 'saa er slige Forvandlinger dog saa aldeles i den Ægyptiske Smag, at vi maatte slutte, de lærde Romere havde faaet deres haandgribelige Fugl Phenix fra Ægypten, om end ikke Tacitus udtrykkelig havde forsikkret, han var der at see; men nu har vi endog et større Vidnesbyrd end hans, nemlig Herodots, vel ikke om at man saae Phenix, naar man kom til Ægypten, men dog om at han i Præsternes Öine var ligesaa virkelig et Dyr som Apis „Guds förstefödde Oxe.”

Præsterne i Soelbjerg (Heliopolis) fortalte nemlig Herodot, at to Gange i hvert Aartusinde kom den hellige Fugl Phenix fra Arabien til dem for at begrave sin Fader i Soltemplet, og förde Fader-Liget med sig i et Myrrha-Æg, hvad de dog ikke kunde faae Grækeren bundet paa Ærmet, skiöndt de viiste ham Billedet af Fuglen saa stor som en Örn¹).

Vi vil nu overlade det til Natur-Forskerne at dömmе mellem Grækeren og de Ægyptiske Præster, og vende os til de Classiske Digtere, for at see hvad de veed eller har Lyst til at fortælle om Fuglen Phenix, men det er ikke ret meget; thi Homer tier bomstille, og skiöndt Hesiod i sin Velmagt skal have nævnet ham, var det dog kun for at sige, han kunde leve omkap med ni Ravne²), og da der ikke engang skal findes Saameget hos alle de Græske Digtere, vi nu kan læse, seer man let at Grækenland er ingenlunde Fuglens poetiske Hjemstavn. At nu Rom, hvor man tog saa haandfast paa Billed-Sproget, og hvor Digterne samtlig nedstamme fra den Nattergal der bider Faar, end mindre har udklækket Sol-Fuglen, følger af sig selv, men dog har den store Ovid i sine Forvandlinger skiænket ham sexten Linier, hvorfra vi lære, at Fuglen, som Assyrierne kalde Phenix, efterat have levet femhundrede Aar, bygger sig en Rede i Egen eller Palmen af lutter södtduftende Urter, og ender der sine Dage, men avler en Sön efter Döden, som begraver sin Fader i Solens Tempel³).

Gavmildere var Claudian, saavidt man veed, en Alexandriner, der gjorde Latin-Skolen Ære, men da han levede i Jern-Alderen, og havde ingen August eller Mæcen, men kun en Honor og Stilico at synge for, kunde han ogsaa sagtens anvende et Hundrede Linier paa Fuglen Phenix, og her höre vi da, han har hjemme paa hin Side Indie n, lever i tusind Aar og hemselter godvillig i Straaleglands til en herlig Opstandelse⁴).

I intet andet Digt har vi da Mythen saa fuldstændig, som i det, der tilskrives Lactants⁵) og i det derpaa byggede Angel-Sachsiske, hvor vi see den ny Phenix udvikle sig af den Gamles Aske som en Orm, der enstund maa födes af Morgenduggen, för den kan skyde Hammen og vinde Fugle-Skikkelsen, men arver derpaa al sin Faders Herlighed og drager med hans Aske tilbage til Paradiset.

1) Herodots Euterpe K. 73.

2) Plins Naturhistorie VII. 49.

3) Ovids Forvandlinger XV. 387.

4) Claudians saakaldte første Idyl.

5) Aftrykt under den Angelsachsiske Text.

Vist nok er de nyere Lærde meget vrede paa den „Orm,” som her kommer for Dagen, og mener, den er krøbet ind i Phenix-Mythen fra Rabbinernes ormstukne Blade, men da de ikke kan nægte, Ormen findes ligesaa vel hos Plin og Artemidor som hos Rabbinerne, saa er deres Kræsenhed i dette Stykke mig kun forklarlig af hvad man skiemteviis kalder en ond Samvittighed, thi at det ikke var af poetiske Grunde, de vragede Ormen, veed man jo forud og vil desuden i det Følgende see oplyst.

Naar vi nemlig lade den haandgribelige Fugl Phenix flyve til Rom, til Ægypten, og hvor han ellers kan have Ærende, da er det os naturligviis desmere om det Aandelige ved ham eller om Bemærkelsen og Betydningen at giøre, og saaledes var det allerede med den Angel-Sachsiske Skjald, hvis Forklaring er omtrent ligesaa lang som Fortællingen. Oldtidens Myther, som aldrig har været mere værdt end man kunde føle, laae i dem, er os ogsaa videnskabelig kun saameget værdt, som vi kan see i dem, og havde derfor Fuglen Phenix, som de Lærdeste vil mene, ikke andet at betyde end en vis Omløbs-Tid af Planeterne, det være sig fem eller ti eller fiorten hundrede Aar, da var den aabenbar ei værdt at nævne; thi at finde paa dunkle Navne for soleklare Ting er altid spildt Uleilighed, og var det Poeternes Mesterstykke, da udeluktes de med Rette af Platos Republik. Da det imidlertid selv i vore Dage kun er Dværgene under Parnasset, der more sig med at lave Gaader og mørke Taler af nærværende, öiensynlige og soleklare Ting, medens alle Hoved-Skjaldene stræbe i Billed-Sprog at give os en levende Forestilling om det Usynlige og Fraværende, saa løbe de lærde Herrer uden Tvivl med Limstangen, naar de i Billed-Sproget af Phantasiens Heroer kun opdage deres egne Hverdags-Tanker. Naar vi derfor indtil videre lade det staae ved sit Værd, hvad de gamle Seere enten i Phenix-Mythen eller i nogen Anden vilde fremstille, da er det ingenlunde, fordi vi troe det mueligt, at de begeistredes selv af og stræbde at begeistre Alle med ingen Ting i Grunden, men kun fordi det, efter Sagens Natur, er os umueligt at bevise, hvad de gamle Skjalde tænkte, og fordi det til Lykke ingen Forskiel giør paa Nyttens og Fornöielsen, vi kan have af Oldtidens Billedsprog, enten Mesterne for det tænkte lidt eller meget derved, naar det ligefuldt er skikket til at giemme og levende udtrykke store og dybe Tanker.

Udspørge vi nu Oldtiden selv om Phenix-Fuglens Betydning, da svarer den, som vi maatte vente, at det er naturligviis den Udödeligheds-Spire og deraf udspringende Gienfödelse og Fornøelse, som vi deels spore i Menneske-Livet og deels ønske maatte findes i os og alt menneskeligt Storværk, saa naar Ægypterne dermed forbandt et stort Verdens-Aar, var det kun fordi de i Himmel-Legemernes Kreds-Løb søgte Grunden til Sjæle-Vandringen og til alle de store Omsving i Menneske-Slægtens og Jordens Historie. Selv Ægypterne var da ikke nær saa beskedne, som de nyere Lærde, der virkelig synes at troe, at Almanakkens evige Sandheder er baade langt vigtigere og mere poetiske end hele Menneske-Livet med alle dets Omskiftelser, dets Indgang og Udgang, Længsel og Haab. De veed derfor knap, hvordan de skal undskylde Kirke-Fædrene, der, som de nödvendig maatte, saae i Phenix-Mythen et deiligt Forbillede baade paa Herrens Opstan-

delse og paa vores; men vi vil derimod glæde os over, at denne Forklaring findes endnu langt varmere og dristigere udført hos den Angel-Sachsiske Skjald end hos Nogen af Kirke-Fædrene, og kun i det Høieste beklage at hans Anskuelse ikke blot som en Phenix maatte gaae igiennem Dödens Porte, men slumre henved et Aartusinde i de Dödes Rige. Dog ogsaa her gjælder Ordsproget „seent men södt,” thi ogsaa her følger Klarheden med Opstandelsen, saa den gamle Anskuelse af Phenix-Mythen, ligesom i det hele den gamle Poesie, maatte nödvendig giennemgaae Döden for at renses fra det Falske og helbredes for det Skiæve, der klæbede ved den.

Nu see vi nemlig, at hvor naturligt det end var, at de gamle Christne i Phenix-Fuglen saae et Forbillede paa Ham, der „satte Livet til og tog det igien,” og paa hans Troende, der ved at „miste deres Liv for hans Skyld, skal finde det,” saa haltede dog Lignelsen meget kiendelig, hvad enten man seer paa den moralske Fortolkning af alle de söde og vellugtende Urter, som „gode Gierninger,” eller paa Sanger-Livet i tusind Aar, eller paa „Ormen,” som slet ikke kunde bruges, og den Angel-Sachsiske Skjald har aabenbar selv fölt det, i det han, forvoven nok, stræber at anvende Phenix-Mythen paa hele Verden fra Paradiis af til efter Elementernes Smeltning. Paa denne colossalske Ide gienkiender man nu vist nok Shakspears og Miltons Oldefader, som det er en Lyst at betragte; men vi fristes dog ikke til at træde i hans fortvivlede Spor, hvorved vi maatte give hele Menneske-Livet fra Faldet til Dommedag i Dödens Vold, og saa endda ovenikiöbet lede om Livs-Kilden i den store Ormegaard; thi vel er Dödens lange Herredömme i Legemets Verden en Kiendsgierning, men hverken er dog „Naturen den frivillig undergivet,” heller ikke er det saa fortvivlet med Aanden, hvis naturlige Sindbillede dog „Sangfugle-Drotten” umiskiendelig er.

For imidlertid ingen Kiv at yppe til stor Kiedsommelighed for gode Læsere, vil vi lade selv det staae ved sit Værd, om den gamle Seer, hos hvem Phenix-Mythen først udsprang, var indtaget og oplammet af Aanden eller af Aarstallet for Himmels Löb, og indskrænke os til den beskedne Paastand, at Sangfugle-Drotten paa Billed-Sproget kan betyde og pleier i Skjalde-Mund at betyde „Aand,” saa at dersom ellers Phenix-Mythen har en giennemgribende Lighed med Menneske-Aandens Historie, da er det ikke usandsynligt, de höre sammen, og er i alt Fald morsomt for Aandens Venner i et saa ældgammelt, smukt og velbekiendt Billede at have ligesom et kiernefuldt Udtag af Aands-Historien bestandig for Öie.

Det har derfor været mig til stor Fornöielse, og er mig, saavidt jeg kan skiönne, ogsaa til megen Nytte, at betragte Phenix-Fuglens Fortid som et Billede paa Menneske-Aandens Oldtid, hans Hensmægten og Hensmeltning som et Billede paa Middeldaldren, og hans Gienfödelse som et ligedant paa Nyaarstiden, og mig synes virkelig, det følger nödvendig af sig selv, naar man kiender begge Dele.

At nemlig Oldtiden, forholdsviis, var de store Syners og Høisangens Dage, er jo ligesaavel en Kiendsgierning, som at Synerne gennem Middeldaldren oplöste sig i Farvespil og Høisangen i söde og smeltende Toner, indtil Aanden syndes

aldeles forsvundet, som en Helt, naar hans Liv er endt, hans Drape sunget og hans Baal udslykt; men dog kom der jo i Nyaarstiden Dage efter disse, da man med Forundring saae noget Levende udvikle sig af Aandens Efterladenskab, der vel maa lignedes ved en „Orm“ af Phenix-Fuglens Aske, da Udviklingen unægtelig hidtil mest kun var Bogorme-Væsen, saa Spørgsmaalet er kun, om Bog-Ormen dog ikke i Grunden har Aand og kan udvikles til at ligne og fatte Aanden, som sin Fader, og fortsætte dens Levnets-Løb.

Dette Spørgsmaal: om en virkelig, videnskabelig, „Opstandelse“ i Oldtidens Aand vil lykkes, er vist nok saa indviklet, at man godt kan være sin Tvivlrædighed bekiendt, især efterat Bogorme-Væsenet giennem tre Aarhundreder stedse klarere syndes at begrave sig i den Classiske Literatur, hvoraf man havde ventet, Aanden som en Phenix af sin Aske skulde udviklet sig; men selv om Stovværket skulde mislykkes, blev den naturlige Retning lige umiskienkelig, saa altid vilde Phenix-Mythen afbilde den store Lübbane, om end Menneske-Aanden, for sine Synders Skyld, skulde findes for svag til at fuldende den. Paradis-Fuglen, maatte man da sige, overskuede sin vidunderlige Bane, og spaaede sandt om den, men kunde efter sit Fald kun vise Retningen, ei følge den; men hvor man i Nyaarstiden er kommet saavidt at see det og tale forstandig derom, der maa Gienfødelsen og Opstandelsen dog alt i en vis Grad have fundet Sted, maa Philologien have udviklet sig til Pneumatologi, Ordkløveriet hævet sig til Aandsfatning; thi ligesaalidt som Ormen kiender Fuglens Vei, ligesaalidt kan den blotte Bogorm tale forstandig om Aandens Bane.

Her aabner sig da en smilende Udsigt, som jeg gjerne vilde dele med alle mine Læsere, men da jeg veed, det beroer paa deres Öine, om de kan see, og paa dem selv, om de vil vende sig til den Side hvor jeg peger, saa maa jeg nøies med min gamle Tröst: hver nyder som han nemmer, saa Ingen skeer Uskiel. Hvad jeg her fornøier mig ved at see, er imidlertid, at vi leve i en deilig Overgangs-Tid, paa Overgangen nemlig fra Orme-Gaarden til Fugle-Buret, eller fra Orme-Hammen til Fugle-Vingen, fra den aandsfortærende ABC til det aandsoplysende Billed-Sprog, eller fra den døde Bogstav-Skrift til det levende Ord. Hvem der nu anseer hele denne Overgang for et Ridt paa en Kiephest, de komme naturligviis ikke videre, om de saa levede i tusinde Aar og kan rose sig af deres urokkelige Fasthed i Latinen og alle Skole-Videnskaberne; men vi, som virkelig bevæge os i Aandens Retning, forstones naturligviis ikke heller af de daarlige Öine, som hverken kan see, vi giör Fremskridt, eller opdage hvor vi vil hen. Tvertimod føle vi med Fornøielse, at ved hvert Skridt vi giör, voxer saavel Kraften som Lysten til at gaae videre, og jo længere vi see frem, desmere klarøiede blive vi til at overskue den Vei vi har lagt tilbage. Vi indsee nu ikke blot at Bogorme-Væsenet var nødvendigt, fordi Oldtidens Aand maatte opstaae af sit Eget, som Phenix af sin Aske, men selv at det Classiske Bogorme-Væsen i Norden, hvor uhyre latterligt det end der tog sig ud, og hvor aandsfortærende det end virkelig var, dog ogsaa hørde til, for at det kunde blive Menneske-Slægtens og ei blot et enkelt Folks Aand, der hos os kom til Bevidsthed, og vi takke Himlen, ogsaa paa Videnskabeligheds Vegne, for Christendommen, som

nu fra alle Sider klarlig sees at have været Vilkaaret for Aandens Gienfödelse og for hele den Nyaarstid, i hvis höiere Udvikling vi med Fryd deeltage.

Ikke blot maatte Christus, som Himleus Phenix, i en Menneske-Alder legemlig opfylde Menneske-Aandens Lov, og nyde dens Triumf, men Han maatte ogsaa bygge den jordiske Phenix en Rede i sin Kirke, hvor den kunde södelig hensmelte med Udödéligheds Spire og Opstandelsens Haab. Kun af Christenhedens Middelalder udviklede sig en Nyaarstid, hvori Bog-Ormen fölte sit barnlige Forhold til Oldtidens Aand og rugede over dens Efterladenskab, skiönt det længe syndes en Selv-Opoffrelse, der kun förde til Graven, og det er kun ved første flygtige Öiekast det kan findes uforklarligt, hvi Nyaarstiden ei blev eens i hele Christenheden, men naaede kun i Norden at fatte Aanden, som Bogstav-Væsenet havde trællet for, men som Sönnen, skiönt han længe havde Trælle-Kaar, dog skulde arve.

For den Christelige Eenhed, som, hvor den er „Liv og Aand“, ganske rigtig udjævner den aandelige Folke-Forskiel, var der nemlig i Middelalderen kun et stort Blændværk, som Reformationen klarlig oplöste, og skiönt Protestantismen i sin Eensidighed blev Aands-Fornægtelse, saa er der dog tre Vilkaar, som samtlig maatte findes, hvor en aandelig Tid skulde udvikle sig, og som kun hos Protestanterne lod sig finde.

Det første Vilkaar er naturligviis hvad der gav Reformationen o: Fornylelsen sit Navn: Mindet af en forsvundet Herlighed og Længsel efter Fornylelse deraf; det Andet er den dybe Ærbödighed for Bibelen, som den store Aands hellige Efterladenskab, og det Tredie er Kiærligheden til Modersmaalet, som det eneste levende Redskab for Aanden, og hvor dödfödt end med alt det Nyaarstiden mangensteds hos Protestanterne kom til Verden, saa er det dog lige klart, at hvor Vilkaarene ganske eller tildeels fattedes, maatte den udeblive, og kun hvor de fandtes kunde den muelig födes med Liv og Aand. Allevegne i Christenheden fik vel, efter Bogtrykker-Konstens Opfindelse og ved Stödet, Reformationen gav, Folkenes Modersmaal hvad man kaldte en Nyaarstid, men hvor man ei engang havde saamegen Længsel efter Gienfödelse i Aanden, at man vilde reise sig for den, eller saamegen Ærbödighed for Bibelen, at man vilde dröfte den med samme Flid som Ciceros Skrifter, eller saamegen Kiærlighed til Modersmaalet, at man i det mindste vilde höre det i Kirken; der var det kun den Romerske Keiser-Tid der lod sig fornye. Hvor man derimod ikke blot havde hvad der var fælles for alle Protestanterne, men, som i vort Norden, tillige en eiendommelig, aldrig ganske forglemt Herlighed, bag sig, og et ældgammelt Modersmaal, fælles for hele Folket, der, maae vi finde det rimeligt, kunde udvikle sig en aandelig Nyaarstid, saa det er kun et Vidunder, at den ikke kvaldes i Födselen af det Latinske Bogstav-Væsen, der stod i fiendtlig Modsætning baade til Bibel, Aand og Modersmaal.

Her kan man see, det behöver ingenlunde at være blind Partiskhed for Norden, blind Tro paa Bibelen og blindt Romer-Had, der styrer denne Pen; men at det meget godt kan være, og udentviivl maa være, en bedre Oplysning om Menneske-Livets Vilkaar og Aandens Löbe-Bane, end den der udklækkedes enten i Rom, Paris

eller Berlin, og som vel endnu ingenlunde er almindelig i Norden, men som derfor godt kan fortjene at blive det og have lyse Udsigter dertil, saa det lønner Umagen ei blot at anbefale den, men ogsaa at stride og lide en Smule for den. Vist nok lønner det ikke Umagen at stride eller lide det mindste for sin poetiske og historiske Anskuelse, der levende maa udvikle sig selv i hver Hjerne, hvor den skal være Andet end Hukommelses-Værk, og maa selv føde sit Udtryk paa enhver Læbe, hvor det skal blive Andet end Eftersnak; men vel kan det nytte, med denne Anskuelse, paa Aands-Frihedens, Ungdommens og Modersmaalets Vegne, at føre en Tredivaars-Krig mod Bogorme-Væsenet i det Hele, og mod Latin-Skolen og Dreng-Videnskabeligheden i Særelshed; thi ere først disse Fiender overvundne, da vil Folke-Aand og Folke-Liv i Norden opstaae som en Phenix af sin Aske, og føde enten samme Anskuelse eller en endnu høiere, som indslutter den i sig. Menneske-Naturen følger nemlig samme Love i et Folk og i hele Slægten, som i Enkeltmanden, og derfor speiler hvert Hoved-Folks Liv sig, ligesaa vel som Menneske-Slægten, i Phenix-Mythen, og naar dette Liv fornyes, føder det hos hele Folket samme Anskuelse som hos Enkeltmanden. Man kan derfor udelukkende holde sig til Danmarks Historie, og dog spore den samme Gang som i Universal-Historien, thi ogsaa vi har aabenbar, i Hjarnes og Bjarkemaals Dage, havt en Høisangs-Tid, der afløstes af Kæmpevise-Tiden med dens søde Duft og smeltende Toner, hvorunder Aanden hensov; ogsaa vi har, siden havt en Bogorme-Tid, haard nok at døie, skiøndt det var en med de Bedste, fordi Modersmaalet ei blot ved Reformationen blev lydeligt, men ved Kingos Psalmer aandelig gienfødt i Kirken, hvorved Phenix-Ormen ikke blot hos en Enkeltmand, men hos Flere end vi kan tælle, i Grunden skiød sin Ham og blev til Fugl. Fra samme Tid begyndte derfor ogsaa herinde Kampen mod det Classiske Afgudereri, det døde Bogstav-Væsen og alt det Udanske, med Holberg, og det er i Grunden en Kamp om „Morgen-Duggen,” der, efter Mythen, er den lille Phenix-Fugls eneste Næring; thi, videnskabelig talt, er denne Morgendug „Ungdomskraften,” som Aanden til sin Udvikling maa finde uundværlig, men som spildes i Latin-Skolen paa aandsfortærende Bogstav-Væsen, saa det er kun en sjelden Undtagelse, naar de, der skøl virke for Aanden, selv har beholdt Nogen, de, der paa Modersmaalet skal uddele Aandens Skatte og aabenbare Hjertets skjulte Ting, selv har Modersmaalet kiært og har det i deres Magt.

Skal derfor den lille Phenix-Fugl hos os naae sin Faders Vext, Kraft og Skiønhed, da maa Ungdoms-Kraften faae Lov til at fordele sig saa frit som Morgen-Duggen, men naar det skeer, kan det heller aldrig feile, at jo Phenix-Mythen forklarer sig selv i Norden, og yndigst i Danmark, hvor Aanden altid boer i Hjerter-Kamret og lærer Smaa-Alferne at bruge deres søde Stemmer til Sang, som er dem værd.

29 f. Cod: Ex: 277, 29. fires frast.

38 f. B. 601. A. 183. g's note.

17 f. ænic. B. 387g.

FENIX.

I.

Hæbbe ic gefrugnen,
 þæt te is feor heonan,
 east-dælum in,
 æðelest londa,
 5 firum gefræge;
 nis se foldan-sceat
 ofer middan-geard
 mongum gefere
 folc-agendra,
 10 ac he afyrred is
 þurh Meotodes meahht
 mán-fremmendum.
 wlitig is se wong eall
 wynnum geblissad,
 15 mid þam fægriatum
 foldan stencum; 162.
ænlic is þæt iglond,
 (æðele se wyrhta,
 modig, meahhtum spedig,
 20 se þa moldan gesette)
 þær bið oft open
 (eadgum togeanes
 9P on-hliden hleoðra wyn)
 heofon-rices duru,
 25 (þæt is wynsum wong)

wealdas grene,
 rume under roderum:
 ne mæg þær ren ne snaw,
 ne forstes fnæst,
 30 ne fyres blæst,
 ne hægles hryre,
 ne hrimes dryre,
 ne sunnan-hætu,
 ne sin-caldu,
 35 ne wearm weder,
 ne winter-scur,
 wihte gewyrdan, 35?
 ac se wong seomað
 eadig and on-sund.
 40 Is þæt æðele lond
 blostmum geblowen,
 beorgas þær ne muntas 118.
 steape ne stondað,
 ne stan-clifu
 45 heah-hlifað,
 swa her mid us,
 ne dene, ne dælu,
 ne dun-scraft,
 hlæwas ne hlinas,
 50 ne ðær hleoñað 60 76

Est locus in primo felix oriente remotus,
 qua patet æterni maxima porta poli,
 nec tamen æstivos hiemisve propinquus ad ortus,
 sed qua sol verno fundit ab axe diem.
 5 Illuc planities tractus diffundit apertos,
 nec tumulus crescit nec cava vallis hiat;
 sed nostros montes, quorum juga celsa putan-
 tur,

per bis sex ulnas eminent ille locus.
 Hic solis nemus est et consitus arbore multa
 10 lucus perpetuæ frondis honore virens.
 Cum Phaethontæis flagrasset ab ignibus axis,
 ille locus flammis inviolatus erat,
 et cum diluvium mersisset fluctibus orbem,
 Deucalionæas exsuperavit undas.
 15 Non huc exsangves morbi, non ægra senectus

un-smeðes wiht;
 ac se æðele fold
 47/ wridað under wolcnum,
 wynnnum geblowen,
 55 is þæt torhte lond
 twelfum herra
 folde fæðm-rimes,
 (swa us gefreogum gleawe
 witgan þurh wisdom
 60 on gewritum cyðað)
 þonne ænig þara beorga,
 þe her beorhte mid us
 hea-hlifiað
 under heofon-tunglum.
 65 smylte is se sige-wong,
 sun-bearo lixæð,
 wudu-holt wynlic,
 wæstmas ne dreosað,
 beorhte blede,
 70 ac þa beamas á
 grene stondað,
 swa him God bebead;
 wintres and sumeres
 wudu bið gelice
 75 bledum gehongen, 102
 næfre brosniað
 leaf under lyfte,
 ne him lig sceðeð
 æfre to aldre,
 80 ær þon edwenden
 worulde geweorðe.
 swa ju wæstres þrym

58 gefrægum.

nec mors crudelis, nec metus asper adit,
 nec æcelus infandum nec opum vesana cupido,
 aut metus aut ardens cædis amore furor.
 luctus acerbus abest et egestas obsita pannis,
 20 et curæ insomnes et violenta fames.
 Non ibi tempestas, nec vis furit horrida venti,
 nec gelido terram rore pruina tegit

calne middan-geard
 mere-flod þeahte,
 55 (eorðan ymb-hwyrft,)
 þa se ædelu wong,
 æghwæs on-sund,
 wið yð-fare
 gehealden stod,
 90 hreora wæga
 eadig un-wemme,
 þurh est Godes,
 bideð swa geblowen,
 oð bæles cyme
 95 Drythnes domes,
 þonne deað-ræced,
 hæleða holster-cofan,
 23 on-hliden weorðað.
 nis þær on ðam londe
 100 lað-geniðla,
 ne wop ne wracu,
 wea-tacen nan,
 yldu ne yrmðu,
 ne se enga deað,
 105 ne lifes lyre,
 ne laðes cyme,
 ne synn ne sacu,
 ne sar wracu,
 ne wædle-gewin,
 110 ne welan on-syn, 103
 ne sorg ne slæp,
 ne swar leger,
 ne winter-geweorp,
 ne wedra-gebregd 104

114 vel „wedra-gebrec.”

Nulla super campos tendit sua vellera nubes,
 nec cadit ex alto turbidus humor aqvæ.
 25 Sed fons in medio est, quem vivum nomine dicunt,
 perspicuus, lenis, dulcibus uber aqvæ,
 qvi semel crumpens per singula tempora mensum
 duodecies undis irrigat omne nemus.
 Hic genus arboreum procero stipite surgens

86. edpenden. SS 951. B. 14372. ed-wind
-an epom. so 3546.

briga? idea of
F. ...?

copy ed. - Σ. 1258.

146. þær nó þaríad ó -- Th
halge under heofenum

115 hreoh under heofonum,
 ne se hearda forst
 caldum cyle-gicelum
 cnuseð ænigne,
 þær ne hægt ne hrim
 120 hreosað to foldan,
 ne windig wolcen
 ne þær wæter fealleð,
 lyfte gebysgað; *d 322*
 ac þær lagu-streamas,
 125 wundrum wrætlice,
 wyllan on-springað,
 fægum fold-wylmum
 foldan leccað :
 wæter wynsumu,
 130 of þæs wuda midle,
 þa monða gehwam,
 of þære moldan-tyrf,
 brim-cald brecað,
 bearo ealne geond-farað
 -ra- 135 þīngum þrymliceß .
 is þæt þeodnes gebod,
 þæt te twelf siðum
 þæt tir-fæste
 lond geond-lace
 140 lagu-floda wynn.
 sindon þa bearwas
 75 bledum gehongene,
 wlitigum wæstmum,
 þær ne wuniað -a- *Jh. anj*
 145 on-halge under heofonum
 holtes frætwe,

ne feallað þær on foldan
 fealwe blostman,
 wudu-beama wlite,
 150 ac þær wrætlice
 on þam treowum symle
 telgan gehladene
 ofett edniwe
 in ealle tidc/
 155 on þam græs-wonge
 grene stondað . *MS. pl.*
 gehroden hyhtlice
 Haliges meahtum
 beorhtast bearwa,
 160 ne gebrocen weorðeð
 holt on hiwe;
 þær se halga stenc 17
 wunað geond wyn-lond,
 þæt on-wended ne bið
 165 æfre to ealdre,
 ær þon endige
 frod fyrn-geweore
 se hit on frymðe gescop.

II.

þone wudu weardað
 170 wundrum fæger
 fugel feðrum strong,
 se is Fenix haten,
 þær se an-haga
 eard bihealdað,
 175 deor-mod drohtað, *behold the phoenix*
 næfre him deað sceðeð

145 ventelig „un-halc.”

30 non lapsura solo mitia poma gerit.
 Hoc nemus, hos lucos avis incolit unica Phœnix,
 unica, sed vivit morte refecta sua.
 Paret et obsequitur Phœbo memoranda satelles,
 hoc Natura parens munus habere dedit.
 35 Lutea cum primum surgens aurora rubescit,
 Cum primum rosea sidera luce fugat,

ter qvater illa pius immergit corpus in undas,
 ter qvater e vivo gurgite libat aqvam.
 Tollitur ac summo considit in arboris altæ
 40 vertice, qvæ totum despicit una nemus,
 et conversa novos Phæbi nascentis in ortus
 expectat radios et jubar exoricens.
 Atque ubi sol pepulit fulgentis limina portæ,

on þam will-wonge,
þenden woruld stondeð.

6 said Th
se sceal þære sunnan

180 sið behealdan,

and ongean-cuman *welcome*

Godes condelle, *the lamp of life*

Glædum gimme ;

Georne bewitigan, *type etc*

185 hwonne up cyme *⊖*

... 2000 ...
... 2000 ...
æðelast tungla

ofer yð-mere

estan lixan,

fæder-fyrngeweorc

190 frætsum blican,

hildian t ensign
(torht tacen Godes)

tungol beoð a-hyded,

gewiten under waðeman

west-dælas on,

195 bideglad on dæg-red,

and seo deorce niht

won gewiteð,

þonne waðum strong,

fugel feðrum wlonc

200 on firgen stream

under lyft, ofer lagu,

locað georne,

hwonne up cyme *⊕*

eastan glidan

205 ofer siðne sæ *-d. Th*

swegles leoma.

swa se æðela fugel

æt þam æ-springe

wlitig fæst-wunað

210 wylle-streamas;

et primum emicuit luminis ora levis,
45 incipit illa sacri modulamina fundere cantus,
et miram vocem luce movere nova,
quam nec Aedoniæ, nec tibia possit
musica Cirrhæis adsimulare modis.
Sed neque olor moriens imitari posse putatur,
50 nec Cyllenæ filia canora lyræ.

þær se tir-eadiga

twelf siðum

hine bibaðað in þam burnan

ær þæs beacnes cyme,

215 (swegl-condelle)

and symle swa oft

of þam wil-sunan *gratful*

wyll-gespryngum

brim-cald beorgeð

220 æt baða gehwylcum.

siððan hine fylfne,

æfter sund-plegan,

heah-mod hefeð

on heanne beam,

225 þonne yðast mæg

on east-wegum

sið behealdan,

hwonne swegles tapur *Ms. Jun*

ofer holm-wræce *121.*

230 hædre blice,

(leohtes leoma.)

lond beoð gefrætwad, *are*

woruld gewlitigad, *in smiles*

siððan wuldres gim

235 ofer geofenes gong

grund gescineð *illumines*

geond middan-geard,

(mærest tungla.)

sona swa seo sunne

240 sealte streamas

hea ofer-hlifað,

swa se haswa fugel *rookede*

beorht of þæs bearwes

beame gewiteð, *started*

Postquam Phæbus eqvos in aperta refudit Olympi,
atque orbem totum protulit usque nemus,
illa ter alarum repetito verbere plaudit
innarabilibus nocte dieque sonis,
55 atque eadem celeres etiam discriminat horas,
igniferumque caput ter venerata silet,
antistes nemorum et lucis veneranda sacerdos.

217. I do not find that this word is
 B: or C: ^{A on E} Byrge: quotes it, & its deriva-
 -be, -nes, from Bd, Ps. It occurs
 more in Cod: Ex: perh it may be con-
 -dered a mark of the later poetry

219. Georget. also not in B. [C] A. E. Ind.
 (who confounds it now with the word - bur
 now with = defend) there is * Byrget. Libat.
 Est. 1.
Byrgingg. Quatius. Scintz. 12.

cf. Bd. v. 18. byrignes. ^{Leys} Has 2 instances
 with vowel - i -

Both instances in C. have y Byrningg. Quatius
 but this - eo - speaks strongly Byrnes. Quatius. Est. 97
 for - i -

torch

210. for acc: after yunian. C. ii. 260.

289 From the 12 times
the house makes (4)

252. usitatus hremig

253. poð a dignified word. In Cod:

2x-19, 18. Isaiah is poð-bora. In

295, 19, it is "a song-gifted bard"

346-21. pisne poð-boran. In 360, 7

our compound pille poð-craefta
fordum cytan

In 2, 1. pitgena poð-song, parallel to
19, 18. (B. 1721. fordum priscan)

Here in Inst: esse = variath or
warbleth in his melody". A similar

compound E. 1238 ford-craeft poð

poð not in Indd. B. C. A. ¶. But in

E. 748 in the loftest association
poða pitgasta, where sa g3n

Original "with p. l."

267. magon without other verb; seems
= that sound match not va, & this
suggests connection betw magon &
maga, gemacca &c, cf. Grimm def-
-ports Gr ii. 27. (cf. Gen. vi. 25. to mate
magon. Bd 474, 36-535, 34. but hardly
parallel) Ps. xii. 4. ic magude th-
geanes hine = pro valui adversus eum; vi
v. l. magude. The higher power of the word
called forth a more advanced verbal de-
-velopment.

245 fareð feðrum snell
flyhte on lyfte,
swinsað and singeð
swegle togeanes.

þonne bið swa fæger

250 fugles gebæru,
on-bryrded breost-sefa,
blissum remig, *in saftum wæter*

wrixleð wod-cræfte
wundorlicor,

255 beorhtan reorde,

þonne æfre byre monnes
hyrde under heofonum,
siððan heah-cyning,
wuldres wyrhta,

260 woruld staðelode,
heofon and eorðan.
bið þæs hleoðres sweg
eallum song-cræstum-
swetra and wlitigra,

265 and winsumra

Bosw wrenca gehwylcum;
ne magon þā breathme *mistfæst*
byman ne hornas, *— take*

270 ne hæleða stefn
ænges on eorðan,
ne organan sweg,

262 leoðres geswin,
ne swanes feðre,

275 ne ænig þara dreama,

þe Drytþen gescop *misolatio*
gumum to gliwe,
in þas geomran woruld.
singeð swa æd swinsað,

280 sælum geblissad,
oð þæt seo sunne on suð-rodor
sæged weorðeð,

þonne swiað he
and hlyst gefeð,

285 þrist þonces gleaw,
and þriwa ascæceð
feðre-flyht-hwate. *æcer* ; } *Th*
fugel bið geswigeð,
symle he twelf siðum

290 tida gemearcað
dæges and nihtes,
swa gedemed is
bearwes bigenga,
þæt he þær brucan mot

295 wonges mid willum,
and welan neotan,
lifes and lissa,
londes frætwa,
oð þæt he þusende

300 þisses lifes
(wudu-bearwes weard)
wintra gebideð:

þonne bið gehefgad,
haswig-feðra,

305 gomel gearum frod,
/rene eorðan

273 maa læses „hleobres” [men „geswin” er
ogsaa feil.] + 247

283 og 84 kan neppe siges at rime.
306 grene. *wh T d s m f s*

et sola arcanis conscia, Phæbe, tuis.
Qvæ postquam vitæ jam mille peregerit annos,
60 ac se reddiderint tempora longa gravem,
ut reparat lapsum spatiis vergentibus ævum,
adsvetum nemus et dulce cubile fugit,
cumqve renascendi studio loca sancta relinquit,
tunc petit hunc orbem, mors ubi regna tenet.

65 Dirigit in Syriam celeres longæva volatus,
Phænicien nomen cui dedit ipsa Venus,
secretosqve petit deserta per avia lucos,
huc ubi per saltus silva remota latet.
Tum legit aerio sublimem vertice palmam,
70 qvæ gratum Phænix ex ave nomen habet
et qvam nulla nocens animans perrumpere possit,

from the many of men. etc.

39. fremikly. ? superior

30. ? up to ? reading ? It - = Bosa
Sm. p - 596.4. var: cont: but active?
? up - lit -

Leg. C-2182 -

have [unclear] [unclear] (78)

112. "one of the most important" Th. [unclear]
[unclear] [unclear] [unclear] [unclear] [unclear] [unclear]
creation "

392. for increased benefit, connection
for [unclear] & [unclear]
? drug [unclear]

in light of [unclear]

stille stondað,
 bið storma gehwyle
 a-swefed under swegle,
 370 suðan bliceð
 weder-condel wearm,
 weorodum lyhteð. , —
 þonne on þam telgum
 timbran onginneð,
 375 nest gearwian,
 bið him neod miccl,
 þæt he þa yldu
 ofestum mote
 þurh gewittes wylm
 380 wendan to life,
 feorgtgeong onfon.
 þonne feor and neah
 þa swetestan
 somnað and gædrað
 f 385 wyrta wynsume,
 and wudu-bleda,
 to þam eard-stede,
 ædel-stenca gehwone
 wyrta wynsumra,
 390 (þe wuldor-cyning,
 fæder frymða gewæs,
 ofer foldan gescop
 to in-dryhtuni,
 ælda-cynne)
 395 swetes under swegle.
 þær he sylf biereð
 in þæt treow innan
 torhte frætwe,

381 feorh-geong.

391 gehwæs.

85 Non Casiæ mitis nec olentis vimen Acanthi
 nec thuris lacrymæ guttaqve pingvis abest.
 His addit teneras Nardi pubentis aristas
 et socium Myrrhæviæ Panachæa tuæ
 Protinus in strato corpus mutabile nido
 90 vitaliqve toro membra quieta locat.

þær se wilda fugel
 400 in þam westenne
 ofer heanne beam
 hus getimbreð,
 wlitig and wynsum,
 and gewicað þær
 405 sylf in þam solere,
 and ymb-seteð utan
 (in þam leaf-sceade)
 lic and feðre
 on healfa gehwære
 410 halgum stencum,
 and þam ædelstum
 eorðan bledum,
 siteð siðes fus.
 þonne swegles gim
 415 on sumeres tid,
 sunna hatost,
 ofer sceadu scineð,
 and gesceapu dreogeð,
 woruld geond-wliteð,
 420 þonne weorðeð his
 hus on-hæted
 þurh hador swegl,
 wirtu wearmiað,
 will-sele stymeð
 425 swetum swæccum. ^{stearc}
 þonne on swole byrneð
 þurh fyres feng
 fugel mid neste;
 bælc bið on-æled,
 430 þonne brond þeceð

405 maaskee „sol-ærne.”

Ore dehinc succos membris circumqve supraqve
 injicit, exequiis immoritura suis.
 Tunc inter varios animam commendat odores,
 depositi tanti nec timet ille fidem.
 95 Interea corpus genitali morte peremptum
 æstunt et flammæ parturit ipse calor,

- heoro-dreorges hus,
h. T hreo, onetteð,
 fealo lig feormað, *Deorum*
 and Fenix byrneð,
 435 fyn-gearum frod.
h. a. 8 þonne fyr þigeð
 lænan lic-homan,
 lif bið on siðe
 (fæges feorh-hord)
 440 þonne flæsc and ban
 ád-lég æleð;
 hwæðre him eft cymeð,
 æfter fyrst-mearce,
 feorh edniwe,
 445 siððan ða yslan
 eft onginneð,
 æfter lig-þræce,
h. a. 10 lucan togædre
 geclungne to cleowenne. *hinge*
 450 þonne clæne bið
 beorhtast nesta
 bæle forgrunden,
 (heaðo-roses hof),
 hra bið a-colad,
 455 ban-fæt gebrocen,
 and se bryne sweðrað;
 þonne of þam ade
 æples gelicnes
 on þam ascan bið
 460 eft gemeted;
 of þam weaxeð wyrm,
- wundrum fæger,
 swylce he of ægðrum *wæra* } *T?*
 ut-alæde,
 465 scir of scylle;
 þonne in sceade weaxeð,
 þæt he ærest bið
 swylce earnes brid
 fæger fugel-timber,
 470 þonne furðor gin
 53 wridað on wynnum,
 þæt he bið wæstmum gelic
 ealdum earne,
 and æfter þon
 475 feðrum gefrætwad,
 swylc he æt frymðe wæs,
 beorht geblowen.
 þonne bræd weorðeð *hinge*
 eall edniwe
 480 eft-acenned,
 synnum a-sundrad,
 sumes onlice,
 ? - er - 72 swa mon to and-leofne
 eorðan wæstmas
 485 on hærfæste
 ham gelædeð,
 wiste wyn-sume,
 ær wintres cyme,
 (on rypes timan)
 490 þy læs him renes scur
 awyrde under wolcnum,
 þær him wraðe metað,

463 fattes vel et „wæs.”

370 gien, gen.

æthereoqve procul de lumine concipit ignem;
 flagrat, et ambustum solvitur in cinerem.
 Qvos velut in massam cineres in morte coactos
 100 confiat, et effectum seminis instar habet.
 Hinc animal primum sine membris fertur oriri,
 sed fertur vermi lacteus esse color.
 Crescit in immensum subito cum tempore certo,

seqve ovi teretis colligit in speciem.
 105 Inde reformatur qvalis fuit ante figura,
 et Phœnix ruptis pullulat exuviis,
 ac velut agrestes, cum flo ad saxu tenentur,
 mutari tinæ papillione solent.
 Non illi cibus est nostro concessus in orbe,
 110 nec cuiquam implumem pascere cura subest,

South - hand
some pen

hi . sr me

516 fodor-þegeþgefeon, T
 þonne forst and snaw
 495 mid ofer-mægne
 eorðan þeccað
 winter-gewædum;
 of þam wæstmum sceal
 T eorþe ead-welan *apfentful d'ere*
 500 eft alædan
 þurh cornes gecynd,
 þe ær clæne bið
 sæd on-sawen,
 þonne sunnan-glæm
 505 on lenctenne
 (lifes tacen)
 wecceð woruld-gestreon,
 þæt þa wæstmas beoð
 þurh agne gecynd
 510 eft-acende,
 (foldan frætwe.)
 swa se fugel weorðeð
 gomel æfter gearum,
 geong edniwe
 515 flæsce bifongen;
 no he foddor þigeð,
 mete on moldan,
 nemne mele-deawes ?
 dæl gebyrge,
 520 se dreoseð oft
 æt middre nihte,
 bi þon se modga
 his feorh afedeð,
 oð þæt fyrr-gesetu,

493 gefeon vel for „gefean.”

504 sunnan-gleam,

ambrosios libat cælesti nectare rores,
 stellifero teneri qui cecidere polo.
 Nos legit, his alitur mediis in odoribus ales,
 donec maturam proferat effigiem,
 115 ac ubi primæva cæpit florere juventa,
 evolat ad patrias jam reditura domos.

525 agenne eard,
 eft geseceð.

IV.

Þonne bið aweaxen,
 wyrstum in-gemonge,
 fugel feðrum deal,
 530 (feorh bið niwe)
 geong, geofona ful,
 þonne he of greote his lic
 (leoða-cræftig)
 þæt ær lig fornóm,
 535 somnað swoles lafe,
 searwum gegædrad,
 ban gebrosnad,
 æfter bælf-þræce,
 and þonne gebringeð
 540 ban and yslan,
 ades lafe,
 eft æt somne,
 and þonne þæt wæl-reaf
 wyrstum biteldeð,
 545 fægre gefrætwed.
 þonne a-fysed bið
 agenne eard
 eft to secan,
 þonne fotum ymb-fehð
 550 fyres lafe,
 clam biclyppeð,
 and his cyððu eft
 (sun-beorht gesetu)

Ante tamen proprio quidquid de corpore restat
 ossaque vel cineres, exuviisque suas
 ungvine balsameo myrrhaque et thure soluto
 120 condit, et in formam conglobat ore pio,
 quam pedibus gestans contendit solis ad ortus,
 inque ara residens, ponit in æde sacra.

seceð on wynnum
 555 (eadiġ eðel-lond.)
 eall bið geniwad,
 feorh and feðer-homa,
 swa he æt frymðe wæs,
 þa hine ærest God
 560 on þone ædelan wong
 sigor-sæst sette;
 he his sylfes þær
 ban gebringað,
 þa ær brondes wylm
 565 on beorh-s ede
 bæle forðylmde
 ascan to eacan;
 þonne eal geador
 bebyrgeð beadu-cræftig
 570 ban and yslan
 on þam ealonde;
 bið him edniwe
 þære sunnan þegn,
 þonne swegles leoht,
 575 gimma glædost,
 ofer garsecg up,
 ædel-tungla wyn,
 eastan lixeð.
 is se fugel fæger
 580 forweard-hiwe,
 bleo-brygdum fag
 ymb þa breost foran,
 is him þæt heafod
 hindan grene,
 585 wrætlice wrixleð

566 er „forðylmde” ubekient.

Mirandam sese præstat præbetque videnti;
 tantus ibi decor est, tantus abundat honor.
 125 Principio color est, qualis sub sidere cæli
 mitia qvi croceo punica grana legunt,
 qualis inest foliis, qvæ fert agreste papaver,
 cum pendens vestit sole rubente polus.

wurman geblonden,
 þonne is se finta
 fægre gedæled,
 sum brun, sum basu,
 590 sum blacum splottum
 searolice beseted;
 sindon þa feðru
 hwit hindan-weard,
 and se hals grene
 595 nioðo-weard and ufe-weard,
 and þæt nebb lixeð
 swa glæs oððe gim,
 geafas scyne
 innan and utan;
 600 is seo eag-gebyrd
 stearc and hiwe
 stane gelicast,
 glædum gimme,
 þonne in gold-fate
 605 smiða orðoncum
 biseted weorðeð.
 is ymbe þone sweoran
 swylce sunnan hring,
 beaga beorhtast,
 610 bregden feðrum;
 wrætlic is seo womb neoðan,
 wundrum fæger,
 scir and scyne,
 is se scyld ufan
 615 frætwwum gefeged
 ofer þæs fugles bæc;
 sindon þa scancan

587 er „finta” ubekient.

590 vel „speccum” eller „spottum.”

Hoc humeri pectusque decens velamine fulgent,
 130 hoc caput, hoc cervix summaque terga nitent,
 caudaque porrigitur fulvo distincta metallo,
 in cujus maculis purpura mista rubet.
 Clarum inter pennas insigne est desuper iris,
 pingere ceu nubem desuper alta solet.

scyllum biweaxen,
 fealwe fotas;
 620 se fugel is on hiwe
 æghwæs ænlic,
 onlicast pean,
 wynnum geweaxen,
 þæs gewritu secgað.
 625 nis he hinder-weard,
 ne hyge-gælsa,
 swar ne swongor,
 swa some fuglas,
 þa þe late þurh lyft
 630 lacað feðrum,
 ac he is snel and swift,
 and swiðe leoht,
 wlitig and wynsum,
 wuldre gemearcad;
 635 (ece is se æðeling,
 se þe him þæt ead gefeð.)
 þonne he gewiteð
 wongas secan,
 his ealdne eard,
 640 of þisse eðel-tyrf,
 swa se fugel fleogeð
 folcum oð-eaweð,
 mongum monna
 geond middan-geard,
 645 þonne somnað
 suðan and norðan,
 eastan and westan,
 eored-ciestum
 farað feorran and nean

636 gifet.

135 albicat insignis misto viridante smaragdo
 et puro cornu gemmea cuspis hiat.
 Ingentes oculi, credas geminos hyacinthos,
 quorum de medio lucida flamma micat.
 Æqvatur toto capiti radiata corona,
 140 Phœbei referens verticis alta decus.
 Crura tegunt squamæ flavo distincta metallo,

650 folca-þryðum,
 þær hi sceawiað
 Scyppendes giefe
 fægre on þam fugle,
 swa him æt fruman sette
 655 sigora soð cyning
 sellicran gecynd,
 frætwe fægran,
 ofer fugla cyn;
 þonne wundriað
 660 weras ofer eorðan
 wlite and wæstma,
 and gewritu cyðað,
 mundum mearciað
 on mearm-stane,
 665 hwonne se dæg and seo tid
 dryhtum ge-eawe
 frætwe flyht-hwates.
 þonne fugla cynn
 on healfa gehware
 670 heapum þringað
 sigað sid-wegum,
 songe lofiad,
 mærað modigne,
 meaglum reordum,
 675 and swa þone halgan
 hringe beteldað,
 flyhte on lyfte,
 Fenix bið on middum
 þreatum biðrunge;
 680 þeoda wlitad,
 wundrum wefiað,

681 vist „gewritum.“

ast unges roseus pingit honore color.
 Effigies inter pavonis mista figuram
 cernitur et pictam Phasidis inter avem.
 145 Magnitiem, terris Arabum quæ gignitur ales,
 vix square potest, seu fera, seu sit avis.
 Non tamen est tarda, ut volucres, quæ corpore

magno

hu seo wil-gedryht
 wildne weorðiað,
 worn æfter oðrum,
 685 cræstum cyðað,
 and for cyning mærað
 leofne leod-fruman,
 lædað mid wynnun
 æðelne to earde,
 690 oð þæt se an-haga
 oð-ſleogeð feðrum snel,
 þæt him gefylgan ne mæg
 drymendra gedryht;
 þonne duguða wyn
 695 of þiſſe eorðan-tyrf
 eðel ſeceð.

V.

Swa se geſæliga,
 æfter ſwylt-hwile,
 his eald cyððe
 700 eft geneosað,
 fægre foldan;
 fugelas cyrrað
 from þam guð-frecan
 geomor-mode
 705 eft to earde.
 þonne se æðeling bið
 geong in geardum,
 God ana wat,
 cyning ælmihtig,
 710 hu his gecynde bið,
 wif-hades þe weres,
 þæt ne wat ænig

monna-cynnes,
 butan Meotod ana,
 715 hu þa wiſan ſind
 wundorlice,
 fæger fyrn-geſceap
 ymb þæs fugles gebyrd.
 þær ſe eadga mot
 720 eardes neotan,
 wylla-streama,
 wudu-holtum in,
 wunian in wonge,
 oð þæt wintra bið
 725 þuſend urnen,
 þonne him weorðeð
 ende lifes,
 hine ad þeceð
 þurh æled fyr;
 730 hwæðre eft cymeð
 aweaht wrætlice
 wundrum to life.
 forðon he druſende
 deað ne biſorgað,
 735 ſare ſwylt-cwale,
 þe him ſymle wat
 æfter lig-þræce
 lif edniwe,
 feorh æfter fille,
 740 þonne fromlice
 þurh briddes had
 gebreadað weorðeð,
 eft of aſcan,
 ed-geong weſeð

733 dreosende.

739 ylle. — 742 ſee 1181.

744 maa „weſeð” vel læſes „wexeð.”

incessus pigros per pondus grave habent,
 sed levis et velox, regali plena decore
 150 talis in aspectum se exhibet usque hominum.
 Convenit Ægyptus tanti ad miracula visus
 et raram volucrum turba salutat ovans.

Protinus inſculpunt ſacrato in marmore formam,
 et ſignant titulo remque diemque novo.
 155 Contrahit in cætum ſeſe genus omne volantum.
 nec prædæ memor eſt ulla, nec ulla metus.
 Alituum ſtipata choro volat illa per altum,

745 under swegles hleo;
bið him self gehwæder
suna and swæs fæder,
and symle eac eft
yrfe-weard

750 ealdre-lafe.
forgeaf him se mehta
mon-cynnes Fruma,
þæt he swa wrætlice
weorðan sceolde

755 eft þæt ilce,
þæt he ær þon wæs,
feðrum bifongen,
þeah hine fyr nime.

760 Swa þæt ece lif
eadigra gehwylc,
æfter sar wræce,
sylf geceoseð,
þurh deorcne deað,
þæt he Dryhtnes mot

765 æfter gear-dægum
heofona neotan,
on sin-dreamum,
and siððan á
wunian in worulde,
770 weorca to leane.
þisses fugles gecynd
fela gelices
bi þam gecornum

751 maa vel „mehta” læses „mehtiga.”

160 turbaque persequitur munere læta pio.
Sed postquam puri pervenit ad ætheris auras,
160 mox redit ista; suis conditur illa locis.
At fortunatæ sortis fatique voluorem,
cui de se nasci præstitit ipse Deus!
Fœmina vel mas hæc, seu neutrum, seu sit
utrumque,

Cristes þegnum
775 beacnað in burgum,
hu hi beorhtne gefean
þurh fæder-fultum
on þas fræcnan tid
healdað under heofonum,
780 and him heanne blæd
in þam uplican
eðle gestrynað.

Habbað we geascad,
þæt se æl-mihtiga
785 worhte wer and wif,
þurh his wundra sped,
and hi þa gesette
on þone selestan
foldan sceates,

790 þone fira bearn
nemnað Neorxna-wong,
þær him nænges wæs
eades on-syn,
þenden Eces word

795 (Halges hleoðor-cwide)
healdan woldon;
on þam niwan gefean
þær him nið gescod,
eald-feondes æfest,
800 se him æt-gebead
beames blede,
þæt hi bu þegun

793 maa „on-syn” efter Sammenhængen være „nægtet,” og Angelsachserne har altsaa havt et Verbum svarende til det Islandske „synia” at nægte.

165 felix, quæ veneris fœdera nulla colit!
mors illi venus est, sola est in morte voluptas,
ut possit nasci, adpetit usque mori.
Ipsa sibi proles, suus est pater et suus hæres;
nutrix ipsa sui, semper alumna sibi.
Ipsa quidem, sed non eadem, quia et ipsa nec ipsa est,
170 æternam vitam mortis adepta bono.

æppel un-rædum,
 ofer est Godes,
 805 byrgdon forbodene.
 þær him bitter wearð
 yrmðu æfter æte,
 and hyra eaferum
 swa sarlic symbel,
 810 (sunum and dohtrum)
 wurdon teonlice
 to þas idge a geald
 æfter gylte,
 hæfdon Godes yrre,
 815 bittre bealo-sorge,
 þæs þa byre siððan
 gyrne on-guldon,
 þe hi þæt gylf þegun,
 ofer Eces word;
 820 forðon hi eðles wyn
 geomor-mode
 of-giefan sceoldon,
 þurh nædran nið,
 þa hio nearwe bi-swac
 825 ylðran usse,
 in ær-dægum,
 þurh fæcne ferð,
 þæt hi feor þonan
 in þas deað-dene
 830 drohtað sohton,
 sorg-fulran gesetu.
 him wearð selle lif
 heolstre bi-hyded,
 and se halga wong
 835 þurh feondes searo
 fæste bi-tyned,
 wintra mengu,
 oð þæt wuldor-cyning

þurh his hider-cyme,
 840 halgum to heanes,
 (mon-cynnes gefea,
 meðra frefrend,
 and se anga hyht,)
 eft on-tynde.
 845 is þon gelicast
 þæs þe us leornaras
 wordum secgað
 and writu cyðað,
 þisses fugles gefær,
 850 þonne frod of-giefed
 eard and eðel,
 and ge-aldad bið,
 gewited worig-mod,
 wintrum gebysgad,
 855 þær he holtes hleo
 heah gemeteð;
 in þam he getimbred,
 tanum and wyrtrum
 þam æðelestum,
 860 eard-wic niwe,
 nest on bearwe,
 bið him neod micel,
 þæt he feorh-geong eft
 on-fon mote,
 865 þurh liges blæst,
 lif æfter deaðe,
 eð-geong wesan,
 and his eald cyððu,
 sun-beorht gesetu,
 870 secan mote,
 æfter fyr-baðe.
 swa þa fore-gengan,
 ylðran usse,
 an-forleton

812 er mig aldeles uforstaaeligt, rimeligviis
 fattes nogle Linier.

818 gif. 827 ferð.

836 be-tyaed. 837 mengum.

840 to-geanes.

842 meðigra.

- 875 þone wlitigan wong,
and wuldres setl,
leoflic on laste,
tugon longne sið
in hearmra hond,
- 880 þær him hettende
earme aglæcan
oft gescodan;
wæron hwæðre monge,
þa þe Meotude we
- 885 gehyrdan under heofonum,
halgum þeawum,
dædum domlicum,
þæt him Dryhten wearð
(heofona heah-cyning)
- 890 hold on mode:
þæt is se heah beam,
in þam halge nu
wic weardiað,
þær him wihte ne mæg
- 895 eald-feonda nan
atre sceððan,
facnes tacne,
on þa frecnan tid.
þær him nest wyrceð
- 900 wið niða gehwam,
dædum domlicum,
Dryhtnes cempa,
þonne he æl-messan
earmum dæleð,
- 905 dugeða-leasum,
and him Dryhten gecygdð,
fæder on fultum,
forð-onetteð,
lænan lifes
- 910 leahtras dwæsceð,
(mirce mán-dæde,)
- healdað Meotudes æ
beald in breostum,
and gebedu seceð
- 915 clænum gehygdum,
and his cneo bigeð
æðele to eorðan,
flyhð yfla gehwylc,
grimme gieltas,
- 920 for Godes egsan;
glæd-mod gyrneð,
þæt he godra mæst
dæda gefremme.
(þam bið Dryhten scyld,
- 925 in siða gehwane,
sigora waldend,
weoruda wil-giefæ.)
þis þa wyrta sind,
wæstma blede,
- 930 þa se wilda fugel
somnað under swegle,
side and wide,
to his wic-stowe,
þær he wundrum fæst
- 935 wið niða gehwam
nest gewyrceð,
swa nu in þam wicum,
willan fremmað,
mode and mægne,
- 940 Meotudes cempan,
mærða tilgað.
þæs him meorde wile
Ece æl-mihtig
eadge forgyldan;
- 945 beoð him of þam wyrstum
wic gestaðelad
in wuldres byrig,
weorca to leane,

879 maa vel læses „lond” for „hond.”

884 þa þe Meotude wel.

- þæs þe hi geheoldan
 950 halge lare,
 hate æt eortan,
 hige weallende,
 dæges and nihtes,
 Dryhten lufiað,
 955 leohte geleafan
 leofne ceosað,
 ofer woruld-welan;
 ne bið him wynne hyht,
 þæt hy þis læne lif
 960 long gewunien.
 þus eadig eort
 ecan dreames,
 heofona-hames,
 mid heah-cyning,
 965 earnað on elne,
 oð þæt ende cymeð
 dogor-rimes,
 þonne deað nimeð,
 wiga wæl-gifre,
 970 wæpnum geðryðed,
 ealðor anra gehwæs,
 and in eorðan-fæðm
 snude sendað,
 sawlum binumene,
 975 læne lic-homan,
 þær hi longe beoð
 oð fyres cyme
 foldan biðeahte.
- Þonne monge beoð
 980 on ge-mot lædad,
 fyra-cynnes;
 wile fæder engla,
 sigora soð cyning,
 seonod gehegan,
 985 (duguða Dryhten)
- deman mid ryhte,
 þonne æriste
 ealle gefremmað
 men on moldan,
 990 swa se mihtiga cyning
 beodeð (brego engla)
 byman stefne,
 ofer sidne grund,
 (sawla nergenð.)
 995 bið se deorca deað
 Dryhtnes meahtum
 eadgum ge-endað,
 æðele hweorfað,
 þreatum þringað,
 1000 þonne þeos woruld,
 scyld-wyrcende,
 in scome byrneð,
 ade on-æled;
 weorðeð anra gehwylc
 1005 forht on ferðe,
 þonne fyr briceð
 læne lond-welan,
 lig eal þigeð
 eorðan æht-gestreon,
 1010 æpplede gold,
 gifre for-gripeð,
 grædig swelgeð,
 londes frætwe.
 þonne on leoht cymeð
 1015 ældum þisses
 (in þa openan tid,
 fæger and gefealic,
 fugles tacen,
 þonne Anwald eal
 1020 up-astellað
 of byrgenum
 ban gegædrað,
 leomu-lic somod

951 hate æt heortan.

and liges gæst,
 1025 fore Cristes cneo;
 cyning þrymlice
 of his heah-setle
 halgum scineð,
 wlitig wuldres gim.
 1030 wel bið þam þe mot
 in þa geomran tid
 Gode lician!

VI.

Þær þa lic-homan
 leahtra clæne,
 1035 gangað glæd-mode,
 gæstas hweorfað
 in ban-fatu,
 þonne bryne stigeð
 heah to heofonum;
 1040 hat bið monegum,
 egeslic æled,
 þonne anra gehwylc
 soð-fæst gesynnig
 sawel midlice
 1045 from mold-grafum
 seceð Meotudes dom,
 forht a-færed,
 fyr bið on-tihte,
 æled un-cyste.
 1050 þær þa eadgan beoð,
 æfter wræc-hwile,
 weorcum bifongen,
 agnum dædum,
 þæt þa æðelan sind
 1055 wyrta wynsume,
 mid þam se wilda fugel
 his sylfes nest
 biseteð utan,

þæt hit færinga
 1060 fyre byrneð,
 for-sweleð under sunnan,
 and he sylfa mid,
 and þonne æfter lige
 lif eft on-fehð
 1065 ed-niwinga.
 swa bið anra gehwylc
 flæsce bifongen
 (fira-cynnes)
 ænlic and ed-geong,
 1070 se þe his agnum her
 willum gewyrceð,
 þæt him wuldor-cyning
 mechtig æt þam mæðle
 milde geweorðeð.
 1075 þonne hleoðriað
 halge gæstas,
 sawla soð-fæste,
 song ahebbað
 clæne and gecorene,
 1080 hergað cyninges þrym,
 stefn æfter stefne,
 stigað to wuldre,
 wlitige gewyrtað
 mid hyra wel-dædum,
 1085 beoð þonne amerede
 monna gæstas,
 beorhte abywde
 þurh bryne-fyres.
 ne wene þær ænig
 1090 ælda-cynnes,
 þæt ic lyge-wordum
 leoð somnige,
 write woð-cræfte!
 gehyrað witedom

1024 lifes gæst.

1044 see 1166.

1063 maa „gewyrtað” svare til det Tydske
„gewürzte.“

1065 see 1264.

1067 er „abywde” abekjendt.

- 1095 Jobs gieddinga
 þurh gæstes blæd!
 breostum on-bryrded,
 beald reordade,
 wuldre geweorðad,
 1100 he þæt word gecwæð:
 ic þæt ne forhygge
 heortan-geðoncum,
 þæt ic in minum neste
 neo-bed ceose,
 1105 hæle hram werig,
 gewite hean þonan
 on longne sið,
 lame bitolden,
 geomor gu-dæda,
 1110 in greotes sæðm,
 and þonne æfter deaðe
 þurh Dryhtnes gife,
 swa se fugel Fenix,
 feorh ed-niwe,
 1115 æfter æriste
 agan mote
 dreamas mid Dryhten,
 þær seo deore scolu
 leofne lofiað.
 1120 ic þæs lifes ne mæg
 æfre to ealdre
 ende gebidan,
 leohtes and lissa;
 þeah min lic scyle
 1125 on mold-ærne
 molsnad weorðan,
 wrymum to willan,
 swa þeah weoruda God
 æfter swylt-hwile,
 1130 sawle alyseð,
- and in wuldor aweceð,
 me þæs wen næfre
 for-birsteð in breostum,
 þæt ic in brego engla
 1135 forð-weardne gefean
 fæste hæbbe.
 þus frod guma,
 on fyrn-dagum,
 gieddade gleaw-mod,
 1140 (Godes spel-boda)
 ymb his æriste
 in ece lif,
 þæt we þy geornor
 on-gietan meahten
 1145 tir-fæst tacen,
 þæt se torhta fugel
 þurh bryne beacnað,
 bana-lafe,
 ascan and yslan,
 1150 ealle gesomnað
 æfter lig-bryne,
 lædeð siððan
 fugel on fotum
 to Freatan geardum,
 1155 sunnan togeanes,
 þær him siððan forð
 wuniað wintra fela,
 wæstmum geniwad,
 ealles ed-geong.
 1160 þær ænig ne mæg
 in þam leod-scipe
 læddum hwopan,
 swa nu æfter deaðe
 þurh Dryhtnes miht
 1165 somod siðiað
 sawla midlice,

1104 er „neo-bed” ubckieandt.

1106 maaske „hream-werig”

1109 geo-dæda.

1117 Dryhtne.

1133 for-bersteð.

1162 hwepan o: wepan.

1166 see 1041.

fægre gefrætwed,
fugle gelicast,
in ead-welan,
1170 æðelum stencum,
þær seo soð-fæste
sunne lihteð,
wlitig ofer weorudum,
in wuldres byrig.

VII.

1175 Þonne soð-fæstum
sawlum scineð
heah ofer hrofas
Hælende Crist;
him folgiað
1180 fuglas scyne,
beorhte gebredade,
blissum hremige,
in þam gladan ham,
gæstas gecorene,
1185 ece to ealdre;
þær him ysle ne mæg
fah feond-gemah
facne sceððan,
ac þær lifgað á,
1190 leohte werede,
swa se fugel Fenix,
in freoðu Dryhtnes,
wlitige in wuldre;
weorc anra gehwæs
1195 beorhte bliceð
in þam bliðum ham,
fore on-syne
ecan Dryhtnes,
symle in sibbe
1200 sunnan gelice.
þær se beorþa beag,
brogden wundrum,

eorcnan-stanum,
eadigra gehwam
1205 hlifað ofer heafde,
heafelan lixeð,
þrymme biðeahte,
þeodnes cyne-gold
soð-fæstra gehwone
1210 sellic glengeð,
leohte in life.
þær se longa gefea,
ece and ed-geong,
æfre ne sweðrað,
1215 ac hy in wlite wuniað,
wuldre bitolden,
fægum frætsum,
mid fæder Engla;
ne bið him on þam wicum
1220 wiht to sorge,
wroht ne weðel,
ne gewin-dagas,
hungor se hata,
ne se hearda þurst,
1225 yrmðu ne yldo;
him se æðela cyning
forgifeð goda gehwylc.
þær gæsta gedryht
Hælend hergað,
1230 and heofon-cyninges
meahte mærsiað,
singað Metude lof;
swinsað sib-gedryht,
swega mæste,
1235 hædre ymb þæt halge
heah-seld Godes,
bliðe bletsiað,
Bregu selestan,
eadge mid Englum,
1240 efen-hleoðre þus:

1191 see 742.

1210 glengan: at pryde.

- „sib si þe, soð God,
 „and snyttru-cræft!
 „and þe þonc sy
 „þrym-sittendum,
 1245 „geongra gyfena,
 „goda gehwylces,
 „micel un-mæte
 „mægnes strendu,
 „heah and halig!
 1250 „heofonas sindon
 „fægre gefylled,
 „Fæder ælmihtig!
 „(ealra þrymma þrym!)
 „þines wuldres,
 1255 „uppe mid Englum,
 „and on eorðan somod;
 „ge-freoða usic,
 „frymða Scyppend!
 „þu eart fæder ælmihtig
 1260 „in heannesse,
 „heofuna waldend.“

 Þus reordiað
 ryht-fremmende,
 mánes amerede,
 1265 in þære mæran byrig,
 cyne-þrym cyðað,
 Caseres lof
 singað on swegle
 soð-fæstra gedryht.
 1270 þam anum is
 ece weorðmynd,
 forð butan ende;
 næs his frymð æfre,
 cades ongyn,
 1275 þeah he on eorðan her,
- þurh cildes-had,
 cenned wære
 in middan-geard,
 hwæðre his meahtha sped
 1280 heah ofer heofonum
 halig wunade,
 dom un-bryce.
 þeah he deaðes cwealm
 on rode-treow
 1285 ræfnan sceolde,
 þearlic wite,
 he þy þridan dæge
 æfter lices hryre
 lif eft onfeng,
 1290 þurh fæder-fultum;
 swa Fenix beacnað,
 geong in gearдум,
 God-bearnes meahht,
 þonne he of ascan
 1295 eft on-wæcned
 in lifes lif,
 leomum geðungen;
 swa se Hælend us
 elpe gefremede,
 1300 þurh his lifes gedal,
 lif butan ende.
 swa se fugel swetum
 his fíðrutum
 and wynsumum
 1305 wyrtum gefylleð,
 fægum fold-wæstumum,
 þonne afysed bið;
 þæt sindon þa word,
 (swa us gewritu secgað)
 1310 hleoðor haligra,
 þe him to heofonum bið,

1248 mægnes strengþu.

1244 see 1065 af amerian: at rense.

1296 on-wæcneð.

1290 helpe.

1303 er „fíðrutum” et fortvivlet Ord, og „Reden” fattes.

to þam mildan Gode,
 mod afysed,
 in dreama dream;
 1315 þær hi Dryhtne to giefe
 worda and weorca
 wynsumne stenc
 in þa mæran gesceaft
 Meotude bringað
 1320 in þæt lechte lif.

 Sy Him lof symle
 þurh woruld worulda,
 and wuldres blæd,
 ar and on-wald,
 1325 in þam uplican
 rodera rice!
 He is on ryht cyning
 middan-geardes,
 and mægen þrymmes,
 1330 wuldre biwunden,
 in þære wlitegan byrig;
 hafað us alyfed

lucis auctor,
 þæt we motun her
 1335 merueri,
 god-dædum begietan
 gaudia in celo,
 þær we motun
 maxima regna
 1340 secan, and gesittan
 sedibus altis,
 lifgan in lisse
 lucis et pacis,
 agan eardinga
 1345 alma lætitiæ,
 brucan blæd daga
 blandem et mitem,
 geseon sigora Frean
 sine fine,
 1350 and Him lof singan
 laude perenne,
 eadge mid Englum,
 Alleluja:, :—:

FRI FORDANSKNING.

I Österleden,
og langveis heden,
der er et Land,
berömt i Sange,
skiöndt ei af Mauge
det findes kan,
navnkundigt vide
for Luun og Blide,
og Deilighed.

Speilklar er Luften,
og söd er Duften,
usigelig,
hvor faur af Söen
sig hæver Öen,
uliguelig,
som Yndlings-Værket,
som Mindes-Mærket
af Almagts Haand.

Der, som paa Vinger,
fuldtit opspringer
den skjulte Port
fra Blomster-Tuen
til Stjerne-Buen,
Vidunder stort,
for dem i Vange,
som Engle-Sange
mon drage did.

De grønne Skove,
den blanke Vove,
den klare Luft,
de Fugle-Sange,
de Blomster-Vange,
den söde Duft,
hvor Himmel-Egne
om Jorden hegne,
er Magelöst.

Ja, fri tilfulde
for Frost og Kulde
er Holmen prud,
for Snee, som fyger,
for Hagel-Byger,
for Regn og Slud,
for alskens Plage,
for Hunde-Dage
og Höge-Nat.

Ei er den bakked,
ei klippetakket,
men jævn og slet,
for Folke-Öine
sig ei mon höine
den mindste Plet;
ei Brink i Bue,
ei Myre-Tue
er der at see.

Saa høit dog oppe
ei Klippe-Toppe
er trindt om Land,
som Straale-Vangen
med Fugle-Sangen
paa Himlens Rand,
den overvinder
skyhöie Tinder
med Favne tolv.

Der staaer uhærgtet
paa Flakke-Bjerget
en Skov fuldskön,
i Klæder blanke,
med Stammer ranke,
og immergrön;
dens Löv ei falder,
af Aar og Alder
den falmer ei.

I gamle Dage,
fuldlangt tilbage,
i Flodens Tid,
da saa det regned,
at Bjerge segned
i Bølge-Strid,
den Skov alene
med friske Grene
stod klippefast.

Ja Solbar-Lunden,
af Rod oprunden
med Livets Træ,
skal lee ad Striden,
og trodse Tiden,
og skiænke Læ,
til Verdens Dommer
i Skyen kommer,
med Lynilds-Blik.

Lyksaligt Landet,
som intet Andet,
paa Jordens Bold,
hvor ei er Jammer,
ei Tvedragts-Flammer,
ei List og Vold,
hvor Sot og Ælde
har ingen Vælde,
og Död ei Brodd!

Der seer man ikke
En Part at tigge
for dagligt Bröd,
en Part at prale
med gyldne Sale,
i Lykkens Skiöd!
der Vind og Vove
og Sorger sove
med Synd og Död!

Hvor immer blaaner
og aldrig graaner
Skyhimmel klar,
den Öe, som Eden,
af Væld fra neden
sin Vædske har,
den at husvale,
som Dugg i Dale,
saa frydelig.

I Skovens Midte,
hvor Straaler titte
til Kilden bly,
fra süde Moder
udspringe Floder
i hvert et Ny,
sig yndig slynge,
og Alt forynge
med Kys i Lön!

Saa Straaler bolde
 og Bølger kolde,
 til Frugtbarhed,
 tolv Gange mødes,
 og Alt gienfödes
 med Fryd og Fred;
 det grønne Blade
 fortælle glade
 til Blomster smaa.

Ei falmer Lövet,
 sin Saft berövet
 i Efteraar,
 ei Blomsten visner,
 ei Bölgen isner,
 med bange Kaar,
 hvor Liv og Glæde
 sig sammenkiæde
 i Straale-Glands!

Det er Hans Vilje,
 som Markens Lilje
 gav Dronning-Pragt,
 at saa skal kiendes,
 til Tiden endes,
 Hans Skaber-Magt,
 Hans Viüsdoms Gaade,
 Hans Gunst og Naade
 paa Jorderig.

Vidunder-Skoven,
 med Gunst fra Oven,
 en Fugl beboer,
 fuldnem at mindes,
 for Mage findes
 der ei paa Jord,
 han boer alene
 i Skov hin rene,
 Fugl Fenix kaldt.

Herold for Solen
 paa Dronning-Stolen,
 I Stjerne-Vang,
 den Lynildsnare
 med Flid skal vare
 paa Lysets Gang,
 med Höisang möde
 hver Morgen-Röde
 sin Dronning fin.

Naar Nat hin sorte
 ad Vestens Porte
 udskrider tvær,
 for i sin Hule
 sig der at skjule,
 for Straale-Skiær,
 og Stjerner følge,
 for snildt at dölge
 det matte Blik;

Mens Skygger stride
 i Öster-Lide
 paa Liv og Död,
 för Sol opsvinger
 paa gyldne Vinger
 sig morgenröd,
 til Kilden daler
 og sig husvaler
 Daglysets Fugl.

Med kolde Bølger
 sig Kilden dölger
 i Skovens Favn,
 og dens Indbygger
 tolv Gange dykker
 i Lysets Navn,
 tolv Gange bader
 sig Mörkets Hader
 i Solbars-Væld.

Blandt Skovens Palmer,
 hvis Glands ei falmer,
 der er døg Een,
 som rankest rönnes,
 og feirest grönnes,
 med Farve reen,
 der tager Sæde
 paa Kviste spæde
 Daglysets Fugl.

I Palmens Krone
 der er hans Throne,
 der er hans Bavn,
 derfra han skuer
 de skjulte Luer
 i Bølgens Favn,
 men kvær han tier,
 og oppebier
 Lys-Englens Byrd.

I Morgen-Røde,
 Naar Skyer gløde
 med nyfødt Glands,
 og Guld-Glimt hoppe
 paa Skovens Toppe,
 i Straale-Dands,
 da først udsvinger
 paa gyldne Vinger
 sig Fuglen brat.

Da flammer Brystet,
 da blir hörøstet
 den Fugl saa prud,
 og hilser Solen
 paa Dronning-Stolen
 som Konge-Brud,
 og Toner skifte,
 som Vinger vifte,
 i Jevn-Klang söd!

Ei hördes Mage
 fra hine Dage
 i Arildstid,
 da Stjerne-Hæren
 til Skaber-Æren
 istemmed blid,
 fra Himmel-Throner,
 de Lovsangs-Toner,
 som tie nu.

Ja, först i Rangen
 staaer Fenix-Sangen
 nu paa vor Jord,
 mens Tiden rinder,
 den Prisen vinder,
 fra alle Chor,
 den Folke-Stemmer
 saavel beskæmmer
 som Strængeleg!

Ei Nattergalen
 i Sommer-Salen
 saa höit kan slaae,
 og Södme-Klangen
 i Svane-Sangen
 maa den forsmaae,
 som hörde sjunge
 den Fugle-Tunge
 til Lysets Priis!

Lad Harpen hænge
 med slappe Strænge
 paa Borge-Mur,
 blandt Sangerinder
 med blege Kinder,
 hos Horn og Lur,
 hvor Orgel-Værket
 er ubemærket,
 som Pip og Nyn!

Alt stiger Sangen
 fra Sol-Opgangen
 til Middags-Tid;
 naar Solen daler,
 den ømt husvaler,
 vemodig blid;
 med Aften-Røde
 i Toner søde
 den smelter hen.

I Efter-Glandsen
 af Straale-Dandsen
 til Natmaal nyt,
 tre Gange svinger
 og slaer med Vinger
 Fugl Fenix lydt;
 og kvær saa tier,
 paa Dagen bier
 i Timer tolv.

Saa Dage svinde,
 og Nætter rinde
 i tusind Aar,
 for Sol-Herolden
 paa Grønne-Volden
 med gyldne Kaar,
 de smelte sammen
 i Fryd og Gammen,
 i Sole-Glands!

Dog Fenix lærer,
 at Tiden tærer,
 hvor seent det gaaer,
 ham Soel forgylder,
 til glad han fylder
 sit Tusind-Aar,
 men Bladet vendes,
 og Glæden endes
 i samme Stund.

Ei meer han synger,
 for Aldren tynger
 paa Sind og Sang,
 paa matte Vinger
 han sig bortsvinger
 fra Straale-Vang,
 til Örk og Hede,
 hvor Vætter vrede
 med Sorgen boe.

Dog ei sig skjule
 for Himlens Fugle
 kan Fenix der,
 paa lette Vinger
 ham brat omringer
 en mægtig Hær,
 ham Konning kalde,
 og kappes alle
 om Kongens Gunst.

Det ei kan feile,
 de Alle beile,
 med Buk og Priis,
 til høit i Ære
 hos ham at være,
 paa Hofmands-Viis,
 men han undviger,
 og efterhiger
 kun Stilhed dyb.

Det aarle skedte,
 at Skjul beredte
 ham Skaber-Haand,
 hinsides Voven,
 i Ceder-Skoven
 paa Libanon;
 men seen at finde
 er dog derinde
 den dunkle Vraa.

I Skovens-Midte,
 ei nem at hitte,
 en Palme staaer,
 en Fenix-Stamme,
 som for det samme,
 blev tusind Aar,
 der Fenix bygger
 i brede Skygger
 sin Rede snild.

Foruden Hvile,
 det Værk mon ile
 med Kæmpe-Skridt;
 for Fenix trænges,
 derefter længes
 at vorde kvit
 sin Alders Tyæge,
 og sig forynge
 til Nyaars-Tid!

Med disse Tanker
 han mødig sanker
 til Rede sin,
 som Bier vevre
 til Seller snevre
 med Honning sin,
 ham Duften leder,
 som vidt udbreder
 hver Sødme-Kalk!

Hvor Vellugt findes,
 der Tømmer vindes
 til Brattingeborg,
 som Fenix bygger
 i Palme-Skygger
 med Fryd og Sorg,
 i Vaar og Sommer,
 af Bark og Blommer,
 og Viraks-Korn.

Saa Fenix sanker
 af Sødme-Planker
 sit Grav-Kapel,
 med gode Stunder
 da sødt han blunder
 i Livets Kveld,
 til Solhvervs-Dagen,
 som klarer Sagen
 med Blus og Baal.

Naar i Skiærsommer
 en Straale kommer
 derind paa skraa,
 hvor Fenix bygger
 i Palme-Skygger
 i dunkle Vraa;
 da voxer Heden
 i Fenix-Reden
 saa overbrat.

Ei Fier i Senge
 saa let mon fænge,
 som Blomst og Bark,
 i Favne-Maalet,
 og Fenix-Baalet
 paa Straale-Mærk,
 mod Himmel-Bue
 slaaer op i Lue
 den Soelhvervs-Dag.

Sol-Straalen tænder,
 Sol-Fuglen brænder
 med Rede sin,
 og svangrer Luften
 med Sødme-Duften
 af Krandsen sin,
 saa Virak-Skyer
 hans Priis fornyer
 paa Jordens Kreds.

Fulde ikke Buer
 de Rosen-Luer
 i Luften slaae,
 Røgskyer feire
 sig trindt dem leire,
 kiærmindeblaa,
 til Fugl og Rede
 i Emmer hede
 faae Jordefærd.

Kun stakket gløde
 de Emmer røde
 og hælvtten blaa,
 de svaes fage,
 da er tilbage
 kun Aske graa,
 af Flamme-Sulen,
 af Fenix-Fuglen
 kun Vinter-Spor.

Det Sorgen dulmer,
 at end dog ulmer
 en Livets Gnist,
 som til at gløde
 staaer op af Døde,
 i Dage-Frist,
 med Gylden-Aaret:
 en askebaaret
 Fugt Fenix ny.

Ved Vindens Griller
 sig sammentriller
 en Aske-Hob,
 i Palme-Vuggen
 den faaer af Duggen
 en Midnats-Daab,
 og holder Varmen
 ved Straale-Barmen
 af Sommer-Sol.

Som Bøge-Olden
 er Trille-Bolden
 af Aske graa,
 som Æg udruget
 skal Bolden buget
 for Unge spraae;
 ved Jævndøgns-Tider
 deraf udglider
 en Glimmer-Orm!

Ja, Fenix-Larven
 paa Regnbu-Farven
 man kiender brat,
 paa Orme-Hammen
 med Rosen-Flammen
 er Tegnet sat,
 som vist bctyder,
 at Fenix skyder
 sin Orme-Ham!

Det skeer saa fage,
 i Jule-Dage,
 för Nyaars-Ny,
 og Skjalde sjunge:
 som Örne-Unge
 faaer Ormen Ry,
 skal overraske,
 som Fugl af Aske
 med Neb og Klo.

Som Örne spæde
 dog ei mon æde
 det Fugle-Nor,
 kun Dugg hin søde
 er Fenix-Føde
 paa denne Jord,
 af den han trives,
 af den oplives
 alt Himmelkiært.

Dog Luftens Bjørne,
de gamle Örne,
han ligner snart,
med dem han nappes,
med dem han kappes
i Flugt og Fart,
men som han ældes,
og Fjedre fældes,
han skifter Hamm.

Det Grumme fattes,
det Skarpe glattes
i Stort og Smaat,
det Krumme rettes,
det Staalgraa spættes
med gult og blaaf,
til op ad Dage
sin Faders Mage
han er forsand.

Saa stort Vidunder
i Støv udgrunder
ei Mand af Muld,
dog ei det feiler,
sig Fenix speiler
jo underfuld
i Markens Grøde,
med Liv af Døde,
hver Høst og Vaar.

Vi saae, vi avle,
og Hænder travle,
i Høstens Tid,
indføre glade
i Lo og Lade
hver Neg med Flid,
til Vinter-Føde,
saa tom og øde
er Mark og Vang.

Det maa saa være,
thi Fiende-Hære
alt drage ud,
hvad ei er bjerget,
i Hast er hærget
af Regn og Slud,
af Hvirvel-Blæsten,
og saa for Resten
af Frost og Sne.

Det mærker Løvet,
som dybt bedrøvet,
i Efteraar,
maa Farve skifte,
naar Storme vilte
til Banesaar,
mens Lænke-Bolte
til Bølger stolte
der smeddes paa

Som Fenix, atter
en deilig Datter
dog Høsten faaer,
naar Vinter-Føde
staaer op af Døde
i milde Vaar,
og Sommer-Glæden
af Vinter-Sæden
sig vikler ud.

Naar Fenix myndig
er voxet yndig,
som Fader hans,
i Verden fremmed,
han savner Hjemmet
i Himmel-Glands:
de grønne Skove
bag Vind og Vove,
han aldrig saae.

Ham Hjertet banker
ved sære Tanker
dog ømt i Bryst;
thi kiære Minder
til Vuggen binder
hans Reise-Lyst,
til Aske-Krogen,
hvor først halvvaagen
han Lyset saae.

I dybe Tanker
han kiærlig sanker,
i Blomster-Net,
hvad under Løvet
af Fader-Støvet
end kiendes let,
af Aske-Kuglen,
som Fenix-Fuglen
var Moder-Skiød.

Sig saa elskværdig
gjør reiseferdig
ei mangen Søn,
skiøndt Kiærligheden
er selv heneden
sin egen Løn,
gjør Hjerter mætte,
og Byrder lette,
og Tiden kort.

Nu vil med Ære
den Søn hjembære
sin Faders Støv;
med Helgen-Skrinet
og Jorde-Linet
af Blomster-Løv,
sig Fenix hæver
og oversvæver
saa Land og Hav.

Da seer ham Mange
i Folke-Vange
paa Midgaards Bold,
som Fugle vræmle,
de sammenstimle
titusindfold,
at see den Fagre,
som over Agre
hensvæver let.

Da Klokker kime,
den Dag og Time,
med Flid og Iil,
man skriver, prænter,
paa Pergamenter,
med Gyldenstil;
ja, dybt indgrave
det Rune-Stave
i Marmel-Steen:

Nu atter kommet
han er, guldblommet
paa hvalvte Bryst,
og grøn som Skoven,
og blaa som Voven,
den Fugl fra Öst,
som Lykke bringer
paa Regnu-Vinger
med Straale-Krands!

Skiøndt stor som Strudsen,
man seer med Studsen,
han er ei tung,
om lavt han svæver,
han let sig hæver,
for han er ung,
og, naar ham huer,
slaaer kække Buer
med Lynets Fart!

I hvert et Hjørne
 sig flokke Örne
 fra høien Hald,
 og Fugle mange,
 med Fryde-Sange
 foruden Tal,
 paa spinkle Vinge
 i Kreds omringe
 den Fugle-Drot!

Saa over Skove,
 og Bjerg og Vove,
 han svinger sig,
 med Fader-Stövet
 i Blomster-Lövet,
 saa frydelig,
 af Öine mange
 og Ære-Sange
 til Hjemmet fulgt.

Men naar i Luften
 han mærker Duften
 fra Solens Öe,
 da brat som Lynet
 han er af Synet,
 og over Sü,
 ham følge ikke
 selv Falke-Blikke
 paa skjulte Vei.

Med Vinger side,
 med Sorg og Kvide,
 hans Følgeskab
 fra Jordens Ender
 tilbagevender
 med Konge-Tab,
 mens Fenix Thronen
 i Palme-Kronen
 bestiger glad.

De Lærde strides
 om hvad ei vides
 af nogen Mand:
 om Folk og Skjalde
 med Rette kalde
 Fugl Fenix „han;”
 da stærke Grunde
 dog tale kunde
 for Kvinde-Kiön.

Den lange Trætte
 tilsidesætte
 vi her med Flid,
 thi det Guds Under
 paa Jord udgrunder
 ei Mandevind,
 saa dybe Gaader
 kun Alviis raader,
 vor Skabermænd.

Men vel maae findes
 fuldværd at mindes
 de Fenix-Kaar,
 de glade Dage
 foruden Mage
 i tusind Aar,
 og saa med Gæmmen
 kun Död i Flammen
 til Födsel ny.

Ei Död man regner,
 for Baal ei blegner,
 naar kun forvist
 igiennem Ilden
 sig snoer Livs-Kilden,
 udspringer hist,
 af Aske-Grunden
 i Palme-Lunden
 med Kræfter nye.

Ved Tvelivs-Kiæden
 hos Fenix Glæden
 faaer Overvægt,
 han Søn ei favner,
 men dog ei savner
 en Efterslægt,
 er, som en Fader,
 vel Arvelader,
 men Arving selv.

Den Kraft, den Ære,
 de Kaar fuldsære,
 ham Herren gav:
 naar Baalet slukkes,
 til Liv han vaggas
 i Aske-Grav,
 faaer atter Vinger,
 fra Grav opsvinger
 sig let i Sky!

Hans Sove-Kammer
 gaaer op i Flamme,
 med Røg i Sky,
 men op af Gruset
 sig løfter Huset
 med Glands paany,
 som Guld, udglødet,
 af Moder-Skiødet
 udspringer klart.

Hvad os i Billed
 for Öine stilled
 en Mester-Haand,
 er sandt at sige
 paa Jorderige
 om Herrens Aand,
 og Helgen-Skaren,
 som ei Döds-Faren
 gjør Livet surt.

Ja, fuld forvisset
 om Livet hisset
 er Herrens Slægt;
 ei Verdens-Möden,
 og Legems-Döden,
 for den har Vægt,
 i Skygge-Dale
 til Straale-Sale
 den vandrer kæk.

I Orme-Stue,
 paa Bane-Tue,
 i Aske-Bad,
 er den Udkaarne,
 den Himmelbaarne,
 dog sjæleglad,
 for Palme-Toppe
 han seer histoppe
 i Lysets Hjem!

Det Bud os bringer
 paa Lydens Vinger
 og Sandheds Ord:
 for Mand og Kvinde
 Gud lod oprinde,
 paa nyskabt Jord,
 et Hjem hernelen
 i Öster-Leden,
 saa frydeligt.

I Faddergave
 de fik en Have
 til Herrens Priis,
 for Deiligheden
 benævnet Eden,
 og Paradis,
 som Fenix-Landet,
 af Floder vandet
 til Frugtbarhed.

I Fryd og Gammen
de leved sammen,
foruden Savn,
saalænge blöde
Guds Ord de löde,
dem selv til Gavn;
men nyfödt Glæde
i Dage spæde
fik Banesaar.

Paa Lykkens Tinde
dem saae Guds Fiende,
saa falsk i Hu,
og Avindsmanden
til Afgrundsranden
dem lokked snu,
med Skin og Skygge
af större Lykke,
med faure Ord.

I Have-Kanten
stod Uhelds-Planten,
i Ly og Læ;
med Frugter söde,
og rosenröde,
stod Kundskabs-Træ,
med Liv i Lugten,
med Död i Frugten,
forgjort, forbudt.

Til det at röre
sig lod forføre
de unge To;
ved Rosen-Rödmen,
og Honning-Södmen,
vel Hjertet loe,
men Efter-Smagen
til Domme-Dagen
er malurt-bedsk.

Ja, Efter-Slægten
maa föle Vægten
af Adams Fald:
som Döttre svage,
de Sönnere strage,
i Tusind-Tal,
med Taarer væde
det Bröd de æde
i Ansigts-Sved.

Fra Herrens Eden
nu ud paa Heden
gik Adams Vei,
stort var Forliset,
i Paradiset
han taaldes ei;
fra Livets Sale
til Dödens Dale
er Flytning værst!

For Herrens Have,
bag Vold og Grave,
var Porten lukket,
for Engle rene
Livs-Træets Grene
kun bar sin Frugt,
i Tider lange,
med Slægter mange,
paa Jordens Bold.

Dog for de Svage
var Haab tilbage,
endskiöndt de græd,
var Tröst for Möden,
var Raad for Döden,
i Kvindens Sæd;
Han være priset,
for Paradiset
Han os oplod!

Fra Herrens Komme
 er Pinen omme,
 og Kaaret godt;
 saa for os kæmpe,
 saa Alting læmped
 den Ærens Drot,
 at Fenix-Livet
 er nu os givet
 til Gaade-Speil.

Alt som forældet,
 og overvædet
 af Møde sin,
 sig Fenix bygger
 i dunkle Skygger
 en Rede fin,
 af Myrthe-Grene,
 og Urter rene,
 med Duften sød;

Saa Helgen-Folket,
 som os udtolket
 det er med Vid,
 har Lyst og Lykke
 til skiönt at bygge
 i Naadens Tid,
 med Liv fornyet
 i Morgen-Gryet
 til Öiemed.

Fra Roser røde
 til Örken øde
 gik Slægtens Vei,
 dog i den Skare
 udvalgte Klare
 der mangled ei,
 som Lys paa Himlen,
 i Folke-Vrimlen
 de gik med Glands.

Ved Helgen-Sæder
 de steg til Hæder,
 i Gunst hos Gud,
 som Jordens Skjalde
 med Rette kalde
 en Palme prud,
 hvor høit at bygge
 er Helgen-Lykke
 og Helgen-Lyst.

I Palme-Skygge
 de Kæmper bygge
 med Mod og Magt,
 for med den Stærke,
 fuldtvel at mærke,
 de staae i Pagt,
 kan Freden nyde,
 og Trods tør byde
 den gamle Snog.

Ved Myrthe-Grene,
 og Urter rene,
 med Duften sød,
 tilpas er lignet
 et Liv velsignet
 i Lyst og Nød,
 de Dyder milde,
 hvis søde Kilde
 er Kiærlighed.

Naar Hjertet brænder,
 gavmilde Hænder
 sig aabne huldt,
 ved Enkers Bønner,
 for Armods Sønner,
 saa yndefuldt;
 for Godheds Öie,
 den Evighöie,
 er Virak ströet.

Med rene Tanker
 sig Fromhed sænker
 en Lilje-Flor,
 og Rosen-Lugten
 i Troes-Frugten
 er bedst paa Jord,
 hvert Lig af Lyder
 med Duft udgyder
 en Myrrha-Strøm.

De fromme Sjæle
 for Herren knæle
 med Andagt stor,
 men Dage mange
 de ei forlange
 paa denne Jord,
 de Dødens Kvide
 vil gierne lide
 for Liv paany.

De har for Öie
 hvad i det Høie
 forventer dem,
 til Lyst og Glæde,
 paa Ære-Sæde
 i Himlens Hjem,
 paa gyldne Throner,
 hvor Kongen kroner
 sit Tjenerskab.

Udsigter lyse!
 kan Nogen gyse
 i eders Kreds!
 den Fromme blegner,
 den Fromme segner
 saa veltifreds,
 som Drotten blunder,
 naar brat tilstunder
 hans Kronings-Dag.

Paa Baaren bænkes,
 i Graven sænkes
 det kolde Støv,
 med Trøst dog kommer
 den varme Sommer
 til visne Løv,
 og gennemstraalet
 af Verdens-Baalet,
 det blomstrer op.

Lad Vintre svinde
 og Aar henrinde
 i Tusind-Tal,
 dog høit skal lyde
 og Skyer bryde
 Basunens Gjald,
 til Storthings-Møde
 af alle Døde
 paa Videslet.

For Titler tomme
 er Tiden omme,
 som Herren bød,
 og mat af Ælde
 har tabt sin Vælde
 den grumme Død,
 med sprængte Mure
 dens Fange-Bure
 nedstyrte brat.

De maae vel grue
 for Verdens Lue
 og Jordens Brand,
 som elsked immer
 kun Verdens Glimmer
 og gyldne Sand,
 kun hvad, naar Flammen
 det smelter sammen,
 gaaer op i Røg!

De maae vel skiælve,
for dunkelt hvælve
sig Kongens Bryn,
Han vil beklæde
sit Dommer-Sæde
med Blik som Lyn,
og Daarer sætte
Han vil irecte
med Tordenslag;

Men over Fromme
gaae milde Domme
fra Naadens Mund,
til Himmerige
de glade stige
fra Gravens Bund,
med Fenix-Kaaret,
thi askebaaret
er deres Glands.

De Fenix-Reden
har bygt heneden,
med Flid og Konst,
det Værk af Hænder,
skiöndt Verden brænder,
er ei onsonst;
i hver en Alder
det Herren kalder
Rög-Offer bedst.

Derfor opsvinger,
paa Fenix-Vinger,
ved Herrens Haand,
saa klart som Guldet,
sig Helgen-Muldet
med Helte-Aand,
gienfödt i Graven
til Straale-Haven
i Lysets Hjem.

Der, efter Döden,
de Morgen-Röden
i Sole-Vang
en Hilsen bringe,
som Harper klinge
til Frydesang,
som Engle-Toner,
hvor Lyset throner
med evig Glands.

Vel slaaes af Mange
nu Skjalde-Sange
i Veir og Vind,
som Lögn og Skvalder,
som hvad man kalder
kun Hjernesvind,
ei Fenix-Fuglen,
men kun Nat-Uglen
man kiendes ved;

Men er tilbage,
fra gamle Dage,
endnu et Gran
af Tro paa Sangen
i Zions-Vangen
og Livets Land,
for Fenix-Kvadet
sig vender Bladet
saa lystelig.

Ja, har man Öre
til Job at höre,
den Seer-Skjald,
som fik af Aanden,
til Bod for Vaanden,
sit Tonefald,
man Fenix atter
paa Jorden skatter
som Fugle-Drot.

Som der staaer skrevet,
af Aanden drevet,
saa Job udbrød:
min Rede bygger
jeg mellem Skygger
i Jordens Skiød,
jeg godt det vover,
og trygt jeg sover
i Ormegaard.

Lad Kryb i Grave,
lad Orme gnave
til Been og Marv!
lad Verden buldre!
lad Stövet smuldre,
som Jordens Arv!
ei Troen glipper,
og aldrig slipper
jeg Haabets Fugl.

Den Fugl i Brystet
har Vinger rystet,
med sagte Nyn,
som dunkelt lyder,
men Hjertet fryder
med salig Fynd;
thi Gylden-Aaret,
som Fenix-Kaaret,
der kvædes om.

Med Liv af Døde,
med Kinder røde,
jeg skal opstaae,
med Födder snare,
med Öine klare
og himmelblaa,
til Glands og Glæde,
til Herre-Sæde
evindeligh.

Saa, langt tilbage,
i gamle Dage,
den Fromme sang,
og over Graven
sig til Guds-Haven
i Aanden svang,
med Fenix-Kaaret,
som atter-baaret
til Liv og Lyst.

Som Fenix-Fuglen
fra Orme-Kulen,
til Bjerger-Top,
med Fader-Stövet,
i Palme-Lövet,
sig svinger op,
saa Muldets Frænde
ved Verdens Ende
til Lysets Hjem.

Som Fenix bygger
i Palme-Skygger,
paa Solens Öe,
forglemmer fage,
hvad under Klage
det er at döe,
for lydt at kvæde
med Lyst og Glæde
den lange Dag;

Saa frelste Sjæle
med Fred skal dvæle
til evig Tid,
i Engle-Vrimlen,
hvor Lilje-Himlen
er klar og blid,
hvor Dronning-Stolen
af Konge-Solen
er morgenrød.

I Gimle-Borgen
 er evig Morgen
 med Rosen-Skiær,
 thi Morgen-Röden,
 som trodsed Döden,
 er kronet der,
 hvor Jesus throner,
 blandt Lovsangs-Toner,
 som Livets Lys.

Der Engle-Skokke,
 som Fugle-Flokke
 af himmelsk Art,
 paa Blomster-Vinge
 sig glade svinge
 med Lynets Fart,
 med Toner søde
 om Liv af Döde
 i Jesu Navn!

Og Helgen-Skaren,
 som i Döds-Faren
 med Herren gik,
 Hans Liv og Lue
 de giennemskue
 med Straale-Blik,
 stod op som Sole,
 da Haner gole
 for sidste Gang!

Kun mat er Glandsen
 af Fenix-Krandsen
 mod Glandsen her,
 af Krone-Guldet,
 som Helgen-Muldet
 i Himlen bær,
 for Lammets Throne,
 den Livets Krone,
 som falmer ei.

I Hæmmerige
 som Herrens Lige
 de Fromme boe,
 hvor lutter Glæder
 i Skiönheds Klæder
 som Blomster groe,
 men visne ikke,
 for de inddrikke
 Livsaande-Dugg.

Der Sult ei mindes,
 der Sorg ei findes,
 der Synd ei kom,
 der ei at döie
 er Kamp og Müie,
 og Fattigdom;
 med Herre-Livet
 alt Godt er givet,
 alt Ondt forbi.

De store Fester
 for Kongens Giæster
 ei Ende faae;
 de Lokker gule,
 som Kroner skjule,
 ei vorde graa,
 og Hjerter mætte
 ei heller trætte
 af Godheds Priis.

I Livets Sale
 er ingen Dvale
 i Slægt med Död,
 der synke Toner,
 som Helgen-Kroner,
 i Velklang söd,
 kun for tillige
 i Chor at stige
 med Guddoms-Kraft.

Sin Brudgoma priser
i Kæmpe-Viser
en salig Brud,
til Krandsø fletter
vor Guds Idrætter
den Lovsang præd,
og Choret svarer,
som Engle-Skarer,
med Omkvæd lydt:

„Hil Dig med Ærel
„priset Du være,
„Stol-Konge præd!
„takket, velsignet,
„godt efterlignet,
„Gudernes Gud!
„Thronen Du klæde
„evig med Glæde!
„Riget er Dit.

„Fader i Vælde!
„Ungdom og Ælde
„evig i Pægt!
„Lovsangen bölger,
„Æren Dig følger,
„stor som Din Magt,
„Sandheden byder,
„Skönheden ayder
„Kiærligheds Præd!

„Himmerigs Sale,
„Jorderigs Dale,
„Herlighed din
„mægtig opfylder,
„deilig forgylder,
„Storherre fit!
„aldrig vi savne,
„evig os favne
„Kiærlighed Din!”

Saa de Udkaarne,
de Atterbaarne,
fra denne Jord,
skal kappe glæde
paa Himmelstæde
med Engle-Chor,
om Brage-Lønne,
for Sang om Sønnen,
af Fader-Haand!

Ja, Christne sjunge
med Engle-Tunge
om Drotters Drot,
som har i Dale
byggt høie Sale,
gjort Alting godt,
gjort Sorg til Glæde,
beredt os Sæde
med sig i Glæde.

Som vi, Han svøbdes,
som vi, Han døbdes
med Vand og Aand,
men Engle smiled,
for Spiret hviled
dog i Hans Haand,
for Lys og Mørke
fik Navn og Størke,
for Bjerg fik Rod.

Han blev afkræftet,
med Nagler hæftet
til Korsets Træ,
sad dog med Glæde
paa Konge-Sæde
i Palme-Læ,
sad der i Aanden,
skiøndt her i Vaanden
Hans Hjerter brast,

Med Hjerte-Blodet
 Han Himmelgodet
 har os tilkiøbt,
 og Tredje-Dagen
 Hans Jorde-Lagen
 laae sammensvøbt,
 hvor Han kun blunded,
 til overvundet
 var Dödens Magt.

Ham Fenix-Livet
 til os blev givet,
 i Jordens Skiød,
 derfor opstige
 fra Jorderige
 maa Duften sød,
 naar Korsets Helte
 som Fenix smelte
 ved Himlens Glød.

Som Fenix bygger
 i Palme-Skygger
 sin Rede blød,
 i Vaar og Sommer,
 af Bark og Blommer,
 med Duften sød,
 til Sove-Kammer
 i Baalets Flammer
 og Virak-Sky;

Saa Helgen-Folket,
 som ret fortolket
 i Skriften staaer,
 sin Hytte pryder
 med høie Dyder
 i Livets Vaar,
 med Bønner mange,
 og Aften-Sange,
 som dufte sødt.

Saa Støvet fredes,
 og forberedes
 til Liv paany,
 og derfra stammer,
 naar Hjertet flammer,
 en Virak-Sky,
 saa fin og fager,
 som velbehager
 vor Drot, vor Gud!

Vor Drot histoppe,
 som Stjerne-Toppe
 har under Fod!
 vær evig priset
 for Paradiset,
 Du os oplod!
 Hilsæl paa Thronen
 med Æres-Kronen
 og Rettens Spir!

Fra Lysets Kilde
 med Straaler milde
 Du til os kom;
 hvem tro Dig tjente
 har og ivente
 en naadig Dom,
 naar Skyer klare
 skal aabenbare
 Din Majestæt.

Hav Tak, Du Høie,
 som vilde høie
 Dig til os ned,
 og Sted os skænke
 paa Herre-Bænke
 i Evighed,
 at sidde sammen
 i Fryd og Gammen
 med Dig tilbords!

Med Öine klare
 Din Helgen-Skare
 skal see Din Glands,
 med Engle-Tunge
 Din Drape sjunge,
 til Æren Hans,
 som Fenix-Livet
 med Dig har givet
 til Stövets Börn.

For Fader-Rösten,
 for Himmel-Trösten
 i Graadens Dal,
 for Samfunds-Kiæden,
 for Höitids-Glæden
 i Stjerne-Sal,
 for Paradiset,
 vær evig priset!
 Halleluja!

DANSK EFTERKLANG.

Naar Dagen gryer,
 i blanke Skyer
 ved Sommers-Tid,
 af Fugle-Munde
 da fyldes Lunde
 med Kviddren blid,
 og Sange möde
 hver Morgen-Röde
 i Tusindtal.

Med Aande-Solen
 paa Dronning-Stolen
 det er ei saa,
 hvor den oprinder,
 den vaagne finder
 kun Fugle faa,
 for Den kun sjunger
 med Fenix-Tunger
 den mindste Flok.

Men er end Navnet
 i Norden savnet
 fra Hedenold,
 dog Nörreleden
 ei mangled Reden,
 med Sanger bold
 for Aande-Solen
 paa Dronning-Stolen,
 for Sandheds Lys.

Hendöde Klangen
 i Svane-Vangen
 med Hjarne-Skjald,
 blandt Skygger store
 man dog kan spore
 det Tonefald,
 som Christendommen
 böd höit velkommen
 paa Anguls Öe.

En Dansk Udflytter,
 det var den Rytter
 paa Odins Hest,
 med Falke-Blikket
 dertil udsikkert,
 som Norne-Giæst,
 basune-stemmet
 at melde Hjemmet,
 naar Soel gik op.

Ja, Skjalde-Laget
 paa Folke-Vraget,
 paa Bretlands Kyst,
 som fenix-tunget
 i Sky har sunget
 „nu blev det lyst,”
 kom fra det Jævne,
 er Dansk at nævne
 paa Aandens Sprog.

Og Anguls-Kvadet,
 paa Kalvskinds-Bladet,
 (ei Folk i Mund)
 af Fenix-Baalet
 for Tungemaalet
 er Aske kun,
 paa Bavne-Tinde
 en Leg for Vinde
 fra hver en Kant;

Men her i Lunde,
 ved Belt og Sunde,
 i Bøge-Ly,
 her drypped Duggen
 i Aske-Vuggen
 fra havblaa Sky,
 her blev udkuret
 i Minde-Buret
 en Fenix ny.

Endnu kun liden,
 i Flagre-Tiden,
 er Fuglen sær,
 dog Orme-Hammen
 han skiød med Gammen
 ved Trolde-Kiær,
 tør og forfægte
 sin Fødsel ægte
 af Fenix-Art.

End over Agre
 han helst vil flagre,
 i Aften rød,
 og overhoppe
 Kiærminde-Toppe
 i Engens Skiød,
 kan sig dog svinge
 paa spinkle Vinge
 til Bøge-Green.

Der nu han sidder,
 med Fugle-Kvidder
 om Fenix-Kaar,
 om Eftergrøde
 som Liv af Døde,
 i Gylden-Aar,
 saa Folke-Aanden
 faaer Bod for Vaanden,
 som Den er værd.

Lad Orme hvæse!
 lad Vinde blæse
 og Rygter gaae!
 den Danske Snekke
 skal yndigst flække
 de Bølger blaa,
 og rigest havne
 med Kors i Stavne,
 med Dannebrog.

Ja, Faddergaven
 i Svanehaven,
 til Vana-Frei,
 Lysalfe-Værket,
 guldhjerte-mærket,
 forældes ei,
 men Alt forynges,
 som med den gynges
 paa Bølgen blaa.

Skibbladner kalde
 de gamle Skjalde
 det Lykke-Skib,
 som bærer over
 de dunkle Vover
 vort Folke-Liv;
 men Døbe-Navnet,
 med Korset favnet,
 er Ydmøghed.

Paa Det, sang Skjalde,
 gik Aser alle
 med Lyst ombord,
 med Det kan fare
 Guds Engle-Skare,
 utallig stor,
 dog sammenfoldet
 i Hjerte-Skjoldet
 det skrylder ei.

Af Blomster-Stilke,
 med Toug af Silke,
 og Blade-Seil,
 det Alfer bygged,
 og pænt udsmykket
 med Perle-Speil,
 og lægges sammen
 det kan med Gammen,
 som Loumebog.

Saa Alfe-Nemme,
 til godt at giemme,
 det Skib har skabt;
 trods Folke-Graaden,
 med Orlogs-Flaaden
 det gik ei tabt;
 det laae i Havne,
 hvor Viking-Stavne
 løb aldrig ind.

Til Det var Nøstet*)
 ved Konge-Brystet
 med Snilde bygt,
 da Folke-Aanden
 i Konge-Haanden
 det lagde trygt,
 gav, ret fortolket,
 med Dane-Folket,
 sig Gud i Vold.

Saa Danmarks Lykke
 fik Gylden-Smykke
 i Kongens Gaard,
 og Bølge-Karmen
 i Konge-Barmen
 de bedste Kaar,
 med Fenix-Flaget,
 fra Sky mødtaget
 i Ydmyghed.

Med det i Stavne
 fra Godehavne
 løb Snekken ud,
 med Storseil spilet,
 til Gladhjem stilet,
 med Ladning prud,
 og deilig skrevet
 var Maale-Brevet
 med Konge-Haand.

Berømt i Norden
 var Isse-Fjorden
 fra fordums Tid,
 af Konge-Leier,
 af Sang og Seier
 i Storm og Strid;
 dens Roes, begravet,
 opstod paa Havet
 med Dannebrog.

Med Taler jævne
 paa Adel-Stævne
 den steg fra Jord,
 med Folke-Livet
 paa Lykke-Skibet
 den gik ombord,
 med Folke-Sangen
 fra Svane-Vangen
 den stak i Sky!

*) Nøst er et Skib-Huus eller Skur.

Da Moders-Maalet
 paa Fenix-Baalet
 var smeltet hen,
 en Røver-Stemme,
 i Grav kun hjemme,
 gik her igien,
 og kiøs med Glæde
 af Gutter spæde
 det Danske Liv.

Da Folke-Stemme
 gik reent ad Glemme
 i Danevang;
 da Ugle-Tuden
 for Ulve-Guden
 man kaldte Sang,
 og Slave-Lænke
 paa Skole-Bænke
 et Ordens-Tegn.

Da Isse-Fjorden,
 øg Alt i Norden
 fuldvidt berømt,
 af Grav-Latiner
 til Helved-Pinen
 blev rask fordømt:
 til Vinter-Dvale
 i Dödens Dale
 fra Slægt til Slægt.

Ja, rosenmundet,
 i Graven bundet
 laae Norne-Giæst,
 mens Gienfærd blege
 med Rune-Lege
 holdt Dödens Fest,
 og brændemærked
 alt Livs-Storværket
 som Barbari.

Dog, inden Belte
 ei kunde smelte
 den Fugl saa skiön,
 skabt til at sjunge
 med Danmarks Tunge
 i Lys og Lön,
 for bort at svinde
 af Hu og Minde
 i Bögelund.

I Aske-Vuggen
 faldt Aften-Duggen
 saa sommervarm;
 til Trods for Döden,
 blev Aften-Röden
 en Moder-Barm
 for Orm hin unge,
 med Fugle-Tunge
 i Dölgemaal födt.

Ja, Orm hin unge,
 med Tand for Tunge,
 ved Natte-Tid,
 gik brat de Döde
 med Brodd imøde,
 og stak med Flid;
 dog Skygger smile
 ad Spyd og Pile,
 ad Tand og Brodd.

Da skiöd med Gammen
 han Orme-Hammen
 i Dæmring sval,
 tog paa at kvæde
 om Livets Glæde,
 trods Dödens Kval;
 da lytted, krumme,
 Livsfanger stumme,
 og Döden giøs.

Da Folkets Stemme
i trofast Gjemme
opdaged Han,
Hvis ðmme Hjerte
al Fryd og Smerte
har deelt med Dan,
og end i Tide
paa Folkets Kvide
Han raadte Bod.

Livsaliq kalder
ham nu hver Alder,
den Drot i Nord,
som stumme Sjæle
gav Mund og Mæle
ved Isse-Fjord,
hvor blidt nu blunder
det Stovværks Grunder,
som aldrig døer.

Sit Hjertes Stemme,
i Danmark hjemme,
Han Folket gav;
mens Taaren bæver
og Folket hæver
sig frelst af Grav,
Bog-Ormen svinger
paa Fugle-Vinger
sig over Land.

Fra Tryk-Papiret
til Kirke-Spiret
han skynder sig,
med Danmarks Tunge
et Kvad at sjunge
for Kongens Lig,
som Bønder bære
til Grav med Ære
ved Issefjord.

Derfra han iler,
naar Maien smiler,
til Gladhjems Slot,
om Brude-Krandsen
og Havfru-Dandsen
at kviddre smaat,
saa over Voven,
saa giennem Skoven
det gaær saa let.

Ja, fri for Sorgen
til Fredriks-Borgen
gaær Dandsen let,
naar i Skiærsommer
de faure Blommer
de staae trindt og tæt,
Dan-Stjernen blinker,
Løv-Kronen vinker
saa yndefuld.

Med salvet Pande
vil Kongen sande
det Spaadoms-Ord:
for Christendommen
er Timen kommen
i høie Nord,
og Fenix-Sangen
i Dane-Vangen
gienfødt paany.

Med den skal møde
hver Morgen-Røde
et Skjalde-Kuld,
og aabenbare,
i Toner klare,
som Glar og Guld,
hvad dunkelt lyder
om Lysets Dyder
i Oldtids Kvad.

Nu, Roms Uvætte!
 fra Dane-Slette
 forsvind med Gru!
 Trods, om du taaler
 de stærke Straaler,
 som dandse nu!
 dit Lys er Mørke,
 og Luft din Størke,
 og Løgn dit Liv.

Gienganger dristig!
 Forfører listig!
 forlorne Aand!
 hvi svang til Banc
 du Lysets Fane
 i troløs Haand?
 hvi kom forvoven
 til BøgeSkoven
 du hjerteløs?

I dette Hjørne,
 hvor Romas Örne
 ei fæsted Klo,
 i Tider blinde,
 da kun herinde
 var Hedning-Tro;
 skal her os trykke
 en Jette-Skygge
 fra Kapitel!

Hvor Sandheds-Solen
 paa Naade-Stolen
 alt længe sad,
 og ingen Stamme
 med bedre Flamme
 Guds Lys tilbad,
 du Naadeløse
 os bød udøse
 for dig vort Blod!

Kun alt for længe
 i deiligst Vænge,
 med Hexe-Green
 og Blænde-Lygte,
 vi smaalig søgde
 de Vises Steen;
 men fandt i Kulen
 med Tomheds-Bulen
 din Hoved-Skal.

Søg selv nu Bunden
 i Kløgt-Afgrunden,
 du os oplød!
 jeg dig nedmaner,
 du Kirke-Raner,
 ved Korsets Fod,
 du Grav-Latiner,
 du Præste-Piner,
 du Bogstav-Trold!

Staaer op af Døde,
 med Kinder røde,
 Lys-Alfer smaa,
 og synger Visen
 om Langbeen-Risen
 med Tøfler paa,
 og saa den Anden,
 om Lygtemanden,
 Hr. Ællevild!

Nu Soel er oppe,
 nu Bøge-Toppe
 har Morgen-Glands,
 ved Fugle-Sange
 i Dane-Vange
 gaaer Havfru-Dands,
 og alle Trolde
 med Bryster kolde
 nu sprang i Flint.

Vaagn op, vor Moder,
 med alle Froder
 fra Arildstid,
 med Alles Navne,
 som Orlogs-Stavne
 har ført i Strid,
 og vel bemandedt,
 for Fædrelandet
 og Moders-Maal!

Nu Klokker kime,
 nu Glædens Time
 for eder slog,
 nu Romer-Hæren,
 som krænked Æren,
 til Helved drog,
 nu bære Prisen
 i Kæmpevisen
 kun Dønnemænd!

Nu vaagner, Frænder,
 med rappe Hænder
 til gavnlig Dont!
 thi her i Landet
 hvo ei giør Andet,
 giør meget Ondt:
 sig selv han kvæler,
 og Brødet stjæler
 af Næstens Mund.

Nu Bønder vaagne
 i alle Sogne,
 i hver en By,
 af Kæmpe-Ætten
 for Odels-Retten
 til Fædres Ry,
 som Ridder-Sæder
 med Vadmels-Klæder
 kan rime net!

Med Alvor Gammen
 nu smelte sammen
 i Sole-Glands!
 om Lærdoms Tinde
 sig yndig vinde
 en Lilje-Krands!
 om Skjældskabs Vinge
 sig Tanke-Ringe
 med Æren snoe!

I Danmarks Skove
 tør Duer vove
 med Røgen Kiv;
 tør Lam til Löve,
 for Daad at öve,
 betroe sit Liv;
 kan Barnet styre
 uvane Tyre
 med Klappaa Kind.

Paa Danmarks Sletter
 sig jævne Trætter
 med Mjöd og Viin,
 paa Danmarks Klipper
 groe Ax og Vipper
 med Bögen fiin,
 paa Danmarks Hede
 giør Lærker Rede
 i Blade-Byg.

I Danske Barme
 har Godhed Varme,
 er Ondskab kold;
 paa Danske Veie
 er Stimmænd feie
 og Kvinden bold;
 paa Danske Bölger
 Livs-Lykken følger
 med Dannebrog.

I Danske Böger
 hvad ret man søger
 man finder let;
 hos Danske Piger
 al Pral og Smiger
 skeer flux sin Ret,
 og Troskab vinder
 hos Dannekvinder
 sin bedste Priis.

Saa kom tilbage
 de gyldne Dage
 for Skjold og Dan,
 for alle Froder,
 for Bögens Moder.
 for Christian,
 for Rosen-Kiæder,
 for Livets Glæder,
 og fredsæl Daad!

Det Budskab bringer
 nu Stork paa Vinger
 fra Danevang;
 det höre Skyer,
 naar Dagen gryer,

i Lærkens Sang;
 for Dugg i Dale
 det Nattergale
 udtone södt!

Til Aande-Solen
 paa Dronning-Stolen,
 med Tak og Priis,
 paa Fenix-Vinger
 Det sig opsvinger
 fra Paradis,
 hver Lysets Time,
 mens Klokker kime
 i Danevang:

For Fader-Rösten,
 for Himmel-Trösten
 i Graadens Dal,
 for Samfunds-Kiæden,
 for Höitids-Glæden
 i Stjerne-Sal,
 for Paradiset,
 vær evig priset!
 Halleluja!

Jeg gik mig ud en Sommerdag at höre
 Fuglesang, som Hjertet kunde röre,
 I de dybe Dale,
 Mellem Nattergale,
 Og de andre Fugle smaa, som tale.

Der sad paa Kvist en lille Fugl i Lunden,
 Södt den sang i Sommer-Morgenstunden,
 I de grønne Sale,
 Mellem Nattergale,
 Sang saa klart, som Nogen kunde tale.

Paa Straale-Krandsen og paa Engle-Rösten
 Kiendte jeg den sære Fugl fra Östen,
 Paradisets Svale,
 Som af Vinter-Dvale
 Vaagned op til Sang i grønne Sale.

I Graadens Dal var Glædens Röst begravet,
 Sangens Soel gik ned i Tone-Havet,
 Löst var Styrkens Belte,
 Blege alle Helte,
 Hjertet maatte i et Suk hensmelte.

Dog leved op Høisangen efter Døden,
 Tone-Havet fødte Morgenrøden,
 Og i Sole-Glandsen,
 Under Straale-Krandsen,
 Let gik over Bølge Havfru-Dandsen.

Hilsæl, vor Drot! hilsæl i Danevangen!
 Daglig her nu voxer Phenix-Sangen,
 Fugl og Sang tillige,

Og alt som de stige,
 Blomstrer med Dit Septer Danmarks Rige.

Omton da nu det Danske Konge-Sæde,
 Fuglesang, som røre kan og glæde:
 Phenix-Sang, oprunden
 Sært i Bøge-Lunden,
 Morgenrøde-Sang med Guld i Munden!

To my friend Mr. Euler
Aug 7. 1848.
J. S. Grundtvig

Bettelser

i Texten

- v. 95 læs: Dryhtnes
- 201 — under
- 213 — bibaþaþ
- 253 — woð-cræfte
- 334 — scade
- 453 — hea þo-rofes
- 565 — beorh-stede
- 577 — æþel-tungla
- 672 — lofaþ
- 991 — nergend

i Latinen

- v. 72 læs: avis ulla
- 88 — sociam Myrrhæ vim
- 94 — timet illa
- 107 — ad saxa.

Handwritten notes:
...) ...
...

... 18 + ...

- ad in p. 17 +

- et for - at . 223. hest

- et for - 236-244-197-178-175-160-247-

